

Jaarrekening 2024

Inhoud

Bestuursverslag.....	3
Doel, missie, bestaansreden instelling.....	3
Kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de activiteiten.....	4
Internationaal belang.....	5
Reflectie op het beheer van de collectie	6
Huisvesting.....	8
Financiële positie	9
Risicomanagement	11
Ontwikkelingen na balansdatum.....	12
Verslag raad van toezicht.....	13
Governance Code Cultuur.....	15
Jaarrekening 2024 - Balans	18
Categoriale exploitatierekening	19
Functionele exploitatierekening	20
Grondslagen voor de financiële verslaglegging	21
Toelichting	21
Grondslagen die betrekking hebben op de bepaling van het resultaat	23
Verdeelsleutel toerekening van baten en lasten aan museale functies.....	25
Toelichting op de balans	25
Niet uit de balans blijken de rechten en verplichtingen	31
Toelichting op de categoriale exploitatierekening.....	32
Toelichting op de functionele exploitatierekening	35
Goedkeuring en vaststelling.....	38
Overige gegevens.....	39
Bijlage I: Herziene reflectie Fair Practice Code	43
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	46

Bestuursverslag

- Statutaire naam: Stichting Rijksmuseum van Oudheden
- Vestigingsplaats: Leiden
- Kamer van Koophandel-nummer: 41169522
- RSIN: 804126380
- Adresgegevens: Postbus 11114, 2301 EC Leiden
- Website: www.rmo.nl
- Telefoon: 071 - 5163 106

Doel, missie, bestaansreden instelling

Het RMO is het centrale platform in Nederland waarbij de Oudheid en archeologie fysiek en digitaal tot leven worden gebracht voor een divers publiek. Door tentoonstellingen, educatie, activiteiten, digitale producten, publicaties en (inter)nationale uitwisseling verhalen wij met passie over de relevantie van de Oudheid in heden en verleden. Als zelfstandige stichting beheert, behoudt en ontsluit het RMO de rijkscollectie archeologische voorwerpen.

Bezoekers

Met 192.878 bezoekers is een uitstekend resultaat behaald, gegeven het feit dat vrijwel het hele jaar de archeologie van Nederland centraal stond en er geen doorgaans goed scorende internationale *blockbusters* te zien waren. De geschiedenis van ons land kan dus op waardering en bezoek leiden. Dat gebeurde met de tentoonstellingen *Het jaar 1000*, *Romeinse villa's in Limburg* en *Bronstijd: vuur van verandering*. Uitzondering was *Paestum: stad van godinnen*, die samen met de Romeinse villa's vanaf het voorjaar te zien was.

De toegangsprijzen bleven onveranderd. Het RMO was het gehele jaar zeven dagen per week geopend. Vanaf april 2025 is het museum ook op donderdagavond geopend.

Het museum bereikte 20.505 (2023: 26.573 deelnemers met digitale activiteiten, naast de 1.895 leerlingen die met videorondleidingen werden bediend. Dat is ruim 1.600 leerlingen minder dan in 2023. Digitaal onderwijs staat evident niet meer hoog op de prioriteitenlijst van scholen. Lezingenreeksen over topstukken, of van de vriendenvereniging, blijken nog immer op digitale interesse te kunnen rekenen.

<i>Educatie</i>	Doel 2024	2021	2022	2023	2024
Primair onderwijs fysiek	10.000	1.547	8.374	10.907	9.503
Primair onderwijs digitaal		5.015	2.430	2.882	1.307
Voortgezet onderwijs fysiek	12.500	2.827	15.308	14.573	15.493
<i>Incl. mbo</i>	<i>incl.</i>	-	-	1.967	1.452
<i>Incl. vmbo</i>				1.808	2.170
Voortgezet onderwijs digitaal		1.868	1.171	685	585
Totaal klassikaal	22.500	11.257	27.283	29.047	26.888
Individueel mbo/hbo/wo	5.000	4.076	8.324	10.062	10.247
Totaal scholieren	27.500	15.333	35.607	39.109	37.135

Het aantal vo-leerlingen verhoudt zich tot eerdere jaren. Het aantal po-leerlingen blijft achterlopen ten opzichte van voor de coronaperiode (bijvoorbeeld 2019: 18.476). Reden is de beperkte capaciteit op de populaire

afdelingen Egypte en Romeinen, waarbij vanwege didactische overwegingen klassen gesplitst en begeleid worden door twee museumdocenten. Dat geeft druk op de zaalbezetting.

Bij het individuele bezoek van kinderen (met hun ouders) valt de daling van 24% in de leeftijdsgroep t/m 12 jaar op. Hoofdoorzaak is het ontbreken van een kindertentoonstelling, veroorzaakt door de (laatste) verschuiving van programmering als gevolg van de pandemie. Vanaf medio 2025 is standaard een kinderexpositie in het aanbod opgenomen.

	Doel 2024	2021	2022	2023	2024
Individueel 0-12 jaar	17.500	14.819	17.905	22.084	17.698
Individueel 13-18 jaar	5.000	2.093	5.313	6.340	5.526
Totaal individueel	22.500	16.912	23.218	28.424	23.224
Totaal school en individueel	50.000	32.272	58.825	66.841	60.359

Kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de activiteiten

Doel aantal tentoonstellingen	2021	2022	2023	2024
12	12	14	12	11

Met elf exposities in huis en twee buiten de muren is het doel net niet gehaald, wederom door het ontbreken van een kindertentoonstelling. De actualiteitenpresentaties worden niet meegeteld, evenals de exposities in het kader van Onder ons. In onderstaande tabel zijn de exposities gerelateerd aan de RMO-hoofddoelen.

Tentoonstellingen	Leeromgeving	Podium oudheid	Oudheid versus heden
Rotsschilderingen Aruba	Bewustwording lange geschiedenis van Aruba.	Aandacht onbekende prehistorie van Aruba.	Moderne fotografie.
Hugo van Reede	Geen	Aandacht voor documentatie van opgravingen	Archeologie versus tekenkunst
Collectie//Reflectie 1	Bewustwording herkomst	Oude aanwinsten met nieuwe ogen bekijken	Geen
Vondsten uit Fort Vechten	Aandacht voor onderdeel van limes.	Recent verworven privécollecties tonen.	Bijdrage aan herkomstdebat
Het jaar 1000	Bijbrengen dat Nederland veranderde in landschap, bevolking, bebouwing, taal en cultuur.	50 bruikleengevers in een grote exposities.	Extra duiding door podcast, games en interactives.
Romeinse villa's in Limburg	Limburg als graanschuur, duiden dat er meer dan de limes is	Opgraving 1850-1950 alsnog ontsluiten	Digitale reconstructies
Paestum	1000 jaar geschiedenis compact aanbieden	Podium voor relatief onbekende stad met bruikleen uit Paestum	Hedendaagse aanbidding madonna
Bronstijd	Sleutelperiode: Migratie, handelsnetwerken en intensieve contacten verbonden Europa voor het eerst.	Topstukken uit Europa, breed aanbod van activiteiten.	Sculptuur Boccioni als startpunt tentoonstelling
Collectie//Reflectie 2	Bewustwording herkomst	Aandacht verworven particuliere collectie	Moraliteit van het verzamelen toen en nu
Buiten het museum			
The discovery of Egypt	Laagdrempelige aanpak voor bezoekers die in eigen land geen Egypte collectie hebben.	Zichtbaarheid van de RMO-collectie.	Geschiedenis van het onderzoek tot aan vandaag.
Doggerland	Besef bijbrengen over dit verdronken land.	Na Leiden te zien in vijf andere musea.	Klimaatverandering en stijgende zeespiegel.

Website en sociale media	Doel 2024	2021	2022	2023	2024
E-mailnieuwsbrieven	82.500	66.512	75.004	78.184	62.386
Facebook	95.000	100.029	98.587	99.234	98.946
YouTube-views	70.000	668.490	1.042.776	1.112.499	1.162.378
Instagram	30.000	15.002	16.648	18.607	20.736
LinkedIn	5.000	4.548	5.535	6.596	7.478
Pinterest	3.000	2.658	2.788	2.837	2.943
X	12.000	10.753	11.146	11.379	11.005
Threads	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1.067	2.458
TikTok	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	649	1.666
www.rmo.nl	600.000	628.888	690.395	643.229	595.908
www.rmo.nl (unieke bezoekers)	350.000	365.643	428.761	422.803	382.657

Bij de nieuwsbrief is gekozen voor een kwaliteitsverbetering. Een kwart van de emailadressen werd geschrapt, omdat zij gedurende twaalf maanden de nieuwsbrieven niet hadden geopend. Logischerwijs is de ratio van mensen die iedere nieuwsbrief wel openen, gestegen naar ruim vijftig procent.

De daling in websitebezoek, zowel in sessies als in unieke bezoekers, werd (mede) veroorzaakt door de invoering van een nieuwe versie van Google Analytics, GA4. De wijze waarop data worden gemeten is hierin aangepast, zodat het totale aantal bezoekers anders uitpakt. Dat effect was deels zichtbaar in 2023, maar werkte nu een geheel jaar door.

Organische groei op Facebook en Instagram blijft uitdagend, mede door onvoorspelbare algoritmes en het besluit geen betaalde campagnes in te zetten voor het werven van volgers. Op Facebook behoudt het museum zijn zevende positie in de top tien van Nederlandse museale Facebookpagina's.

Het museum heeft -tot slot- begin 2025 zijn account op X beëindigd.

Schoolgebonden en openbare activiteiten

Om consistent met eerdere jaren te zijn wordt het ontvangen van ruim 1.000 schoolklassen in het museum niet gezien als een schoolgebonden activiteit. Wel worden digitale lessen meegerekend, omdat de kinderen dan immers schoolgebonden in de klas zitten. Daarnaast tellen colleges die medewerkers aan studenten hebben gegeven mee, alsmede bijscholing van docenten en aanwezigheid op onderwijscongressen. Dit aantal was 120 (2023: 188) met 3.808 deelnemers (2023: 4.820). Dit is inclusief digitale rondleidingen voor schoolklassen.

Er zijn 584 activiteiten (2023: 706) georganiseerd met 52.183 deelnemers (2023: 59.337), inclusief de schoolgebonden activiteiten. Het is de optelsom van lezingen, congressen, kinderevenementen, cursusdagen onderwijs, en evenementen, vaak in samenwerking met partners. Het zijn activiteiten die de deelnemers met andere ogen naar de collectie laten. Het zijn activiteiten die voor gelaagdheid en diversiteit in de kennisoverdracht zorgen. Van het totaal aantal deelnemers waren 31.678 bezoekers fysiek aanwezig en waren 20.505 online deelnemers.

Internationaal belang

Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen buitenlandse RMO-tentoonstellingen, publieks- en wetenschappelijke activiteiten met academische buitenlandse instellingen. Aan het Dutch Centre for International Cultural Cooperation worden buitenlandse lezingen, bruiklenen en tentoonstellingen gemeld.

Reizende tentoonstellingen in het buitenland zijn een vorm van ondernemerschap. Het museum bereikt met de tentoonstellingen -en dus met een ander verhaal- meer bezoekers dan jaarlijks in Nederland. De expositie The discovery of Egypt was te zien in het Australische Canberra en later in het jaar in Brisbane. Dat was de twaalfde en laatste locatie voor een project met cumulatief 1,3 miljoen bezoekers.

<i>Buitenlandse tentoonstellingen</i>	Doel 2021/24	2021	2022	2023	2024
Bezoekers	360.000 totaal	311.641	323.161	344.000	237.238
Omzet	n.v.t.	€148.700	€793.090	€315.813	€158.068
Locaties		Tokyo Sendai Yamaguchi Hyogo	Kobe Fukuoka Sapporo Seoul	Perth Canberra	Brisbane

Internationale wetenschappelijke samenwerkingen

Het onderzoek richt zich op het vergroten van de kennis over de verzameling en het overdragen van die kennis via publicaties, lezingen en tentoonstellingen. Het opzetten en onderhouden van samenwerkingsverbanden met universiteiten in binnen- en buitenland is daarbij een middel. De samenwerkingen zijn gekoppeld aan 21 onderzoekslijnen, beschreven in het interne plan *De kracht van het voorwerp (2021-2024)*. Het voert te ver om de internationale aspecten van deze onderzoeken te bespreken. Daarvoor wordt verwezen naar het jaarverslag. Uitzondering is het benoemen van de grote internationale tentoonstelling over de Bronstijd in Noordwest Europa, te zien vanaf oktober. Vele buitenlandse musea verstrekten hiervoor bruiklenen. Tot slot dient vermeld te worden dat er een gesprek is geweest met de ambassadeur van Egypte over het feit dat in 2023 de opgravingsvergunning van het museum is ingetrokken. Er is een opening om in 2025 een bezoek te brengen aan Caïro, om deze zaak te bespreken.

Reflectie op het beheer van de collectie

Bruikleenverkeer	Doel	2021	2022	2023	2024
Kortlopende bruiklenen		29	43	18	29
Objecten	400	716	1.054	646	1.031
Langdurige bruiklenen		60	64	58	61
Objecten	1.700	1.344	1.613	1.445	1.462
Inkomende bruiklenen		74	26	51	72
Objecten	geen	508	540	607	1.104

Twee procent van de collectie, maar negentig procent van de topstukken, is te zien in de vaste opstelling. In alle tentoonstellingen worden depotvoorwerpen en objecten uit de vaste opstelling opgenomen. Er werden gemiddeld meer objecten per bruikleennemer aangevraagd, mede door het project Onder Ons. De details over het bruikleenverkeer zijn opgenomen in de bijlagen van het jaarverslag.

De zichtbaarheid van de rijkscollectie wordt voorts vergroot via het project Onder Ons. Het RMO ontving hiervoor in 2022 van de VriendenLoterij een schenking van €1.076.000. Daarmee faciliteert het RMO tien tentoonstellingen in 2023-2027. Veel archeologische vondsten zijn ooit in Leiden ondergebracht, maar als lokaal erfgoed zijn ze minstens zo betekenisvol. De wens bij gemeenten, bewoners en musea om ze te laten zien in de regio waar ze zijn gevonden, is groot. Dat is de meerwaarde van deze productie. Er werden drie tentoonstellingen geopend: Stadsmuseum Rhenen nam de bezoeker in Gouden Vrouwen mee naar de Frankische periode in de omgeving van Rhenen. In Museum Wierdenland in Ezinge was er aandacht voor de pracht en macht van de Etrusken en Archeon (Alphen aan de Rijn) vierde zijn dertigjarig bestaan met de tentoonstelling 100 eeuwen verhalen rond het vuur (vanaf 20/12).

Exposities Nederland	2021	2022	2023	2024
Doggerland	Leeuwarden	Rotterdam	Castricum, Texel	Texel
Onder ons	n.v.t.	n.v.t.	Oss, Leerdam	Ezinge, Rhenen, Alphen a/d Rijn
Romeinse villa's in Limburg				Venlo

Erfgoedbeheer

Het RMO beheert een rijkscollectie, een safe haven-collectie (tijdelijk beheer), een stichtingscollectie en een educatieve verzameling (deze laatste twee zijn eigendom van de stichting RMO). De rijkscollectie en de stichtingscollectie worden beheerd volgens de regeling Beheer Rijkscollectie. Bij de safe haven-collectie gaat het om voorwerpen die gevaar lopen of waarbij de eigenaarsrechten onduidelijk zijn. De basisregistratie van de rijkscollectie en de safe haven-collectie, waaronder de standplaats en fysieke staat, is op orde. De juridische status van de verschillende collectieonderdelen is bekend, en wordt in 2025 ook administratief bijgehouden. De educatieve collectie is niet geregistreerd en is een hands-on collectie.

Omdat enkele kwetsbare deelverzamelingen, zoals papyri en beeldmateriaal, in niet-geklimatiseerde depots zijn ondergebracht, is begonnen met de herinrichting van het metaal- en organisch depot. In 2025 wordt dit project afgerond.

Er zijn geen abnormale afwijkingen geconstateerd in het binnenklimaat. Het RMO beweegt mee met de seizoenen conform het RVE-protocol 'Klimaatverklaring voor erfgoedorganisatie'. De veiligheidsmaatregelen zijn gecertificeerd en de beveiliging is up-to-date. In het depot Raamsteeg zijn ruimtes in gebruik voor het restaureren en behandelen van papyri en voor registratieprojecten.

De procedure 'standplaats en verplaatsing' is uitgebreid met de standplaatscontrole van de bibliotheekcollectie. Tijdens alle collectiebewegingen wordt naast de fysieke staat tevens de standplaats gecontroleerd. Daarnaast hebben de directeur en het hoofd collecties en onderzoek een standplaatscontrole uitgevoerd op honderd vermissingsgevoelige voorwerpen. De procedure 'verwerven' is aangevuld met een paragraaf over het beleid inzake de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. De procedures rond collectiebeheer zijn geëvalueerd.

Objectaantallen en registratie in TMS	2021	2022	2023	2024
Basisregistratie	100%	100%	100%	100%
Objectrecords	221.528	231.501	242.327	246.013
Objecten (excl. opgravingsmateriaal)	136.706	146.671	154.779	162.316
Database TMS-records met foto's	111.326	111.326	131.690	139.603
Foto's in TMS	215.035	232.232	263.326	284.990
Record met foto via website	110.087	135.710	144.522	152.059
% records met foto op site (doel 80%)	80,5%	92,5%	93,3%	93,7%

Onderverdeling objecten	2021	2022	2023	2024
Egypte en Nubië	25.185	25.233	25.288	25.314
Oude Midden-Oosten	19.609	20.906	20.954	20.980
Klassieke wereld	14.986	14.989	15.096	15.099
Oud-Europa	9.210	9.212	9.315	9.151
Nederland prehistorie	11.139	11.649	13.130	13.215
Nederland in de Romeinse tijd	17.256	24.247	29.449	36.123
Nederland middeleeuwen	24.237	24.784	25.616	25.755
Opgravingsmateriaal	84.822	84.830	87.548	83.697
Receptie van de oudheid	1.832	1.958	2.282	2.799
Gesneden stenen	4.419	4.860	4.816	4.818
Boeken voor 1850 (rijkscollectie)	2.423	2.423	2.423	2.423
Glasnegatieven	6.410	6.410	6.410	6.410
Divers	0	0	0	213
Museumgeschiedenis	0	0	0	16

Er is aandacht besteed aan het verbeteren van objectnamen, titels en beschrijvingen en er wordt gewerkt aan het toevoegen en/of verbeteren van publieksteksten in de collectiezoeker. Dit leidde tot het herschrijven van 2300 publieksteksten over voorwerpen. In TMS is een thesaurus geïmplementeerd voor diverse gegevensvelden.

Er is hiermee een start gemaakt met het opschonen en standaardiseren van de termen in TMS. Op de website worden uitsluitend records met een of meerdere foto's geplaatst. Het betreft ruim 93% van het totaal, exclusief opgravingsmateriaal. Alle aanwinsten zijn in TMS opgenomen. Ook dit jaar was er aandacht voor het splitsen van bulkrecords, waaronder glasvondsten uit Velsen. Daarnaast zijn 5500 gesplitste vondsten van de sectie 'opgravingsmateriaal' digitaal verplaatst naar de afdeling Nederland Romeinse tijd. Dagelijks worden foto's aan het archief toegevoegd om gebeurtenissen en activiteiten te illustreren en collectie gerelateerd onderzoek vast te leggen.

Aanwinsten	2021	2022	2023	2024
Objecten	876	3.091	1.639	1.119
Opgravingsmateriaal	75 dozen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De grootste aanwinst was de verwerving van de collectie van de Franse verzamelaar dr. Jean-Marcel Humbert. Deze collectie bevat duizenden voorwerpen, gerelateerd aan de verbeelding van het oude Egypte in 19de en 20ste-eeuwse cultuuruitingen. Er wordt nog gewerkt aan de registratie. Hierdoor is deze collectie nog niet terug te zien in het totaal aantal aanwinsten van dit jaar. De muntvondst van Bunnik werd in 2024 aangekocht, maar dit werd wereldkundig in 2025. De sculptuur van Dave Cortes, waarin het aangezicht van rapper Nas werd geplaatst in het gezichtsmasker van Toetanchamon, werd verworven. In het licht van de aandacht voor receptiegeschiedenis werden maquettes van de zeven wereldwonderen gekocht. Zij sierden begin jaren negentig de etalages van Fortnum & Mason. And last but not least is het Neanderthaler wenkbrauwfragment ('Krijn') aan de collectie toegevoegd.

Huisvesting

Het RMO ontving een huisvestingssubsidie van €3,5 miljoen, vijf ton meer dan in het afgelopen jaar. De extra subsidie is het gevolg van het nieuwe huurcontract. Het RMO heeft vrijwel alle risico's van het Rijksvastgoedbedrijf overgenomen en is verantwoordelijk voor het beheer van de panden. De musea ontvangen hiervoor extra huisvestingssubsidie, zodat de nieuwe risico's verzekerd kunnen worden. Ook is er een bovengrens aan de aansprakelijkheid van de Rijksmusea, te weten 25% van de contractueel vastgelegde herbouwwaarde. Bij schades hoger dan 25% van de herbouwwaarde draagt het Rijk het risico voor het gedeelte boven de grens. Dit garandeert het voortbestaan van de Rijksmusea bij optreden van niet-verzekerbare risico's.

Het depot Raamsteeg wordt samen met Rijksmuseum Boerhaave gehuurd, waarbij het RMO voor het volledige onderhoudsbeheer verantwoordelijk is. Aan Boerhaave en het RMO is een verduurzamingssubsidie van jaarlijks €440k toegekend, die voor 2024 nog ontvangen moet worden. Uit de huisvestingssubsidie is per saldo €648k toegevoegd aan de voorziening voor toekomstig onderhoud en instandhouding. Op basis van het meest recente meerjaren-onderhouds- en instandhoudingsplan (MOIP) lijkt deze voorziening voldoende. In het MOIP is rekening gehouden met inflatie. Het huisvestingsstelsel biedt de mogelijkheid om de subsidie voor andere museale doeleinden te gebruiken, mits de voorziening op peil blijft.

Voor alle panden is in 2024 een 'Duurzame Monumenteninspectie' op DuMo 3 niveau uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de gebouwen aan het Rapenburg en de Papengracht in de komende jaren energielabels A+++ en A++ kunnen bereiken. Voor het depot Raamsteeg is geen classificering van het energielabel mogelijk, omdat voor depotgebouwen geen classificeringsberekening gedefinieerd is. De resultaten en aanbevelingen van het Dumo3 onderzoek worden met het MOIP verweven.

Museumcafé

Op 21 december 2024 is de exploitatie van het museumcafé van Vermaat naar Van der Linde Catering ' + Evenementen overgegaan, in eerste instantie voor een periode van vijf jaar.

Financiële positie

Het RMO is financieel gezond en scoort goed op alle aspecten die het ministerie van OCW in zijn *Quick-Scan* in 2015 heeft vastgelegd.

	2024	2023
Current ratio (liquiditeit) ¹	9,2	10,4
OCW norm "laag risico" : hoger dan	1,3	1,3
Solvabiliteit ²	29,5%	28,5%
OCW norm "laag risico" : hoger dan	10,0%	10,0%
Eigen inkomsten ³	41,5%	57,2%
OCW norm: hoger dan	19,5%	19,5%
Weerstandsvermogen	4.518.186	4.292.782
Benodigd	4.965.762	4.000.076

Resultaten

Het RMO heeft afgelopen jaar 192.878 bezoekers mogen verwelkomen, ruim boven het voorzichtig begrote aantal van 180.000 maar lager dan 2023 (207.103). Dit is zichtbaar in de inkomsten uit kaartverkoop. De inkomsten uit buitenlandse tentoonstellingen zijn lager dan vorig jaar, maar min of meer zoals verwacht. Voor de reizende tentoonstelling *Egypt: Land of Discoveries* wordt het resultaat bepaald op basis van de PoC-methode (*percentage of completion*), waardoor de omzet met de kosten meebeweegt. In 2024 waren de kosten en dus de omzet aanmerkelijk lager dan vorig jaar. De inkomsten uit private middelen zijn bijna 1,5 keer hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door legaten en erfenissen, die elders toegelicht worden.

Mede door twee erfenissen en particuliere schenkingen is het aantal fondsen op naam in aantal en in omvang gegroeid. Een derde erfenis is ten goede gekomen aan de algemene reserve. Het museum is de schenkers dankbaar voor het vertrouwen dat zij in het RMO hebben gesteld. Een behoorlijke financiële robuustheid is van belang in de wellicht onzekere financiële periode die voor ons ligt. De VriendenLoterij is daarbij een belangrijke partner en het RMO is de loterij dankbaar dat zij heeft besloten om het RMO in de periode 2024/2028 te blijven ondersteunen.

2024	Realisatie	Begroting	Verschil	Verschil %
Bezoekers	192.878	180.000	12.993	7,2 %
Publieksinkomsten	1.692.577	1.717.239	-24.662	-1,4 %
Eigen inkomsten	3.960.581	2.820.919	1.139.662	40,4 %
Totale baten	13.674.676	12.547.461	1.127.215	9,0 %
Totale lasten	14.198.083	12.459.854	1.738.229	14,0 %
waarvan Aankopen	1.254.686	435.000	819.686	188,4 %
Exploitatieresultaat	-672.031	647.607	-1.319.638	-203,8 %

Het boekjaar werd afgesloten met een exploitatieresultaat van negatief €672.031 tegenover een begroot resultaat van €647.607. Deze afwijking is als volgt in hoofdlijnen verklaard:

- Onvoorziene (maar graag geziene) aankopen van meer dan €1,25 miljoen. Ruim acht ton meer dan begroot. De meest in het oog springende aankopen zijn hierboven beschreven.

- De legaten en andere private middelen van particulieren zijn een half miljoen hoger dan begroot;
- Doordat het nieuwe huurcontract ten tijde van de begroting niet ondertekend was, is begroot op basis van het oude huurcontract. Dit verklaart de negatieve afwijking van een half miljoen euro.
- De rentebaten waren bijna driemaal zo hoog, vergeleken met de geplande €200.000.

Bovenstaande positieve afwijkingen t.o.v. de begroting klinken door in hogere dotaties aan het aankoopfonds en aan fondsen op naam. Het resultaat is na resultaatbestemming €13.512 t.o.v. een begroot resultaat van €0. De liquide middelen zijn met €1,2 miljoen toegenomen tot €18,7 miljoen. Onder het hoofdstuk 'Toelichting bij de jaarrekening' worden diverse posten uit de balans en exploitatierekening toegelicht.

Treasury

De belangrijkste beleidspunten zijn:

- Het beheer van gelden geschiedt prudent. Dit wordt bewerkstelligd door een beleid dat:
 - o onderliggende waarden op geen enkele wijze in gevaar brengt.
 - o te ontvangen rente optimaliseert/ te betalen boeterente minimaliseert.
 - o grote valutarisico's afdekt.
 - o geen speculatieve posities inneemt.
 - o flexibiliteit ter zake van de beschikbaarheid van liquide middelen waarborgt.
- Gelden worden sinds 2021 aangehouden op een depositorekening bij het ministerie van financiën. Daarnaast worden gelden aangehouden op een rekening-courant, spaarrekening of een depositorekening bij een in Nederland gevestigde bank, die is erkend door De Nederlandsche Bank.
- Het gebruik van onroerend goed en aandelen als financiële instrumenten is niet toegestaan.
- Voor zover de financiële positie dit toelaat, worden bedrijfsmiddelen intern gefinancierd met het eigen vermogen.
- Indien het eigen vermogen niet toereikend is, kan onder voorwaarden gezocht worden naar externe financiering.

Vermogens- en Reservebeleid

De Museumvereniging heeft eind 2017 een notitie 'Richtlijn voor weerstandsvermogen bij musea' opgesteld. Hierin wordt het bepalen van en het sturen naar de benodigde omvang van de eigen vermogenspositie gezien als een onderdeel van een gezond financieel beleid. In de notitie wordt de aanbeveling gedaan om een eigen set van financiële kengetallen te definiëren. De ontwikkeling van deze kengetallen moet dan beoordeeld worden in het licht van de meerjarenbegroting, de liquiditeitsplanning, de investeringsbegroting en de risicoanalyse. Voor de bepaling van de omvang van de (eigen) vermogenspositie wordt uitgegaan van twee functies van het weerstandsvermogen:

- A. Bufferfunctie voor toekomstige exploitatierisico's aan de uitgaven- en/of inkomstenkant.
- B. Financieringsfunctie voor vaste activa

A. Bufferfunctie

Voor toekomstige risico's in de exploitatie hanteert het RMO een horizon van een jaar; het vermogen dient maximaal een jaar discontinuïteit in de exploitatie op te kunnen vangen. De praktische vertaling van dit uitgangspunt is de omvang van het een jaar lang derven van netto-inkomsten uit entree-, winkel- en horeca inkomsten. Het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie wordt geraamd op circa €1,5 miljoen. De algemene reserve voorziet in deze functie van het vermogen.

B. Financieringsfunctie

Het RMO is voor de financiering van vaste activa, die zogenaamde gebruikerszaken betreffen, aangewezen op het eigen vermogen, omdat door het ontbreken van langjarige subsidietoezeggingen geen beroep gedaan kan worden op de kapitaalmarkt. Het benodigde vermogen voor financiering van deze vaste activa komt overeen met de gemiddelde boekwaarde van de vaste activa, onder aftrek van de hiervoor verkregen

investeringsbijdragen, gedurende een zekere periode. Voorafgaand aan de vernieuwing van de vaste opstellingen, waarbij vooralsnog *Archeologie van Nederland* en *Romeins Nederland* in 2028 als eerste aan de beurt zijn, zal het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie begin 2028 €6,5 miljoen dienen te bedragen. Ultimo 2024 bedraagt het weerstandsvermogen circa €4,5 miljoen zonder dat het VriendenLoterij bestemmingsfonds (€1.895 miljoen) aangetast wordt. Dat is iets lager dan het benodigd vermogen van €4 miljoen, maar niet verontrustend, gezien de hoogte van het VriendenLoterij bestemmingsfonds. De komende drie jaar zal derhalve gemiddeld circa vierhonderdduizend euro per jaar aan het weerstandsvermogen toegevoegd dienen te worden. Dit is haalbaar, zonder dat het een vanzelfsprekendheid is. De toekomstige kosten voor het opknappen van de permanente tentoonstellingen blijven onzeker, omdat het ruime tijd geleden is dat een vaste presentatie is vernieuwd en vanwege de aanhoudende inflatie. De financiering van de zogenaamde eigenaarszaken geschiedt middels reserveringen ten laste van de subsidie.

Risicomanagement

Het RMO heeft als beleid één keer per vierjaarlijkse subsidiecyclus een nieuwe en complete risicoanalyse op te stellen, waarbij eerdere analyses als uitgangspunt dienen. Dit is in 2022 voor het laatst gedaan. In andere jaren wordt de risicoanalyse op basis van voortschrijdend inzicht aangepast. Er is momenteel geen reden de risicoanalyse te passen. De inbraak in het Drents Museum is in onze overweging meegenomen.

Het RMO rangschikt de risico's naar twee criteria: ten eerste hoe waarschijnlijk het is dat een risico zal optreden en/of met welke frequentie dit optreedt; ten tweede wat de impact is voor de organisatie, indien het risico daadwerkelijk aan de orde is. Beide dimensies kennen een laag-middel-hoog indeling. Laag/laag betekent dat het risico zelden voorkomt of/ten de kans te verwaarlozen is. Wanneer het optreedt, kunnen de gevolgen eenvoudig verwerkt worden. Hoog/hoog betekent dat het risico regelmatig kan optreden en het voortbestaan van het museum dientengevolge in gevaar kan komen. Vervolgens is onderzocht welke beheersmaatregelen de risico's beperken c.q. acceptabel maken.

Het RMO kent een 'geen verrassingen' beleid, dat zich uit in een conservatieve bedrijfsvoering. Twee risico's kunnen het voortbestaan bedreigen: een ramp treft de gebouwen of de overheid stopt de subsidieverlening om politieke redenen. Beide risico's zijn onwaarschijnlijk en realistische beheersmaatregelen zijn niet mogelijk. Er is geen andere mogelijkheid dan het accepteren van deze risico's.

Voor de volledige risicoanalyse wordt verwezen naar de jaarrekening 2022.

Fair Practice Code

Het management heeft een herziene reflectie op de Fair Practice code geschreven, die in bijlage I is opgenomen in deze jaarrekening.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid kreeg het museum wederom een Green Key goud erkenning, tot in ieder geval 2026. Een DuMo 3 rapportage, over mogelijke verduurzamingsoplossingen in monumentale gebouwen, liet zien dat het museumgebouw al een energielabel A heeft en door kan groeien naar A+++ . Op het gebied van gebouwenbeheer is een groot project in de aankomende jaren het verduurzamen van het depot Raamsteeg. Naast het verminderen van CO₂ (een CO₂-barometer is onderdeel van het jaarverslag) is er in de bedrijfsvoering steeds meer aandacht voor circulaire principes. Omdat laaghangend fruit al geplukt is, werd The Rock Group ingehuurd, om met medewerkers te bespreken wat er mogelijk is om een duurzame organisatie te worden.

Code Diversiteit, Inclusie en Toegankelijkheid

Een Werkgroep Diversiteit, Inclusie en Toegankelijkheid, bestaande uit zeven medewerkers ziet driemaandelijks toe op vorderingen en initieert nieuwe activiteiten op het gebied van diversiteit, inclusie en toegankelijkheid. Elk kwartaal evalueerde de werkgroep de actiepunten uit het beleid 2021/2024. Onder de noemer Mind Gym organiseerde zij voor alle medewerkers discussies over relevante en actuele onderwerpen. Met de directeur is gewerkt aan een deel van het beleidsplan DIT voor de periode 2025/2028 met hierin concrete doelstellingen op het gebied van personeel, publiek, programmering en partners. In de evenementenprogrammering waren er activiteiten die bijdroegen aan de diversiteit in het publiek, zoals de Midden-Oosten cultuurmarkt, de vertoning van speelfilms in het kader van het Leids Filmfestival en de Museumnacht met ruim 3.000 bezoekers. Het RMO zocht daarnaast nadrukkelijk naar diversiteit en een binding met de actualiteit: een LHBTIQ brunch met zes korte

lezingen ging vooraf aan Leiden Pride, de debat- en lezingenavond Macht van het volk ging vooraf aan de Amerikaanse verkiezingen en bij het festival Echoes of the Nile werd voortgeborduurd op de fascinatie van muzikanten en performers voor het oude Egypte. Meer diversiteit op het gebied van het personeelsbestand is een belangrijk, moeilijk te realiseren doel door de beperkte mobiliteit in het personeelsbestand.

Vrijwilligers

Naast de staf zijn er 44 vrijwilligers (2023: 50), waarvan de meesten actief waren bij educatieve projecten en in de bibliotheek. De vrijwilligers zorgen dat de wetenschappelijke bibliotheek voor gasten geopend is, voeren nieuwe titels in en digitaliseren, ook vanuit huis, het archief. Daarnaast zijn zij betrokken bij het begeleiden van de kinderactiviteiten en het onderhouden van de museumtuin.

Wetsvoorstel normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De directeur-bestuurder is Wim Weijland (1966). Hij is in vaste dienst sinds 6 juni 2006. De bezoldiging hoeft niet te worden aangemeld volgens de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens, omdat deze de norm niet overschrijdt. Zijn salaris is in deze jaarrekening opgenomen. De overige twee managementleden vallen niet onder de titel topfunctionaris.

De raad van toezicht wordt vergoed conform een vacatiegeldregeling waarin de vergoeding van eventuele onkosten die verband houden met de werkzaamheden waarvoor het vacatiegeld wettelijk is geregeld, is verdisconteerd. De vergoedingen voor een bijgewoonde vergadering zijn afgeleid van het 'Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies'. Dit besluit verwijst naar het maximum van salarisschaal 18 van bijlage B van Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren (1984) en wordt geïndexeerd. Tot een vergadering worden gerekend de vergaderingen van de raad als geheel, alsmede vergaderingen van de remuneratiecommissie, auditcommissie en de niet-structurele benoemingscommissie. Er is geen andere onkostenvergoeding ontvangen.

Administratie ArcheoHotspots

In februari 2022 werd een overeenkomst gesloten tussen de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), de Stichting ArcheoHotspots, waaronder de activiteiten van database en vondstmeldingsstelsel Portable Antiquities of the Netherlands (PAN) vallen, en het RMO. Deze overeenkomst beoogt PAN te verduurzamen. Tot ultimo 2028 is financiering door een subsidie van het ministerie aan het RMO veiliggesteld. Met het besluit tot het eveneens langjarig financieren van de ArcheoHotspot-activiteiten voelt de gelijknamige stichting zich gesterkt in haar streven archeologisch erfgoed van en voor iedereen te laten zijn.

Ontwikkelingen na balansdatum

Er zijn geen wezenlijke ontwikkelingen na balansdatum.

Wim Weijland Directeur- Bestuurder

Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht is onder de indruk hoe het museum zich toont. De raad dankt de medewerkers en de directeur voor hun inzet. De bezoekcijfers, een indicatie van hoe het museum het doet, bedroegen 192.878. Daarnaast organiseerde het museum tal van (digitale) activiteiten en evenementen, vaak met andere organisaties.

Elk jaar kent het RMO een hoogtepunt, en dat waren er ten minste vier, waartussen het moeilijk kiezen is. Bij Het jaar 1000 werden bezoekers meegenomen op een tijdreis met het jaar 1000 als eindbestemming. De expositie bracht hen dicht bij de mensen van deze tijd en hun ideeën over de wereld. Op 25 april werd Paestum: stad van godinnen geopend door de ambassadeur van Italië. Bezoekers zagen 200 voorwerpen uit Paestum, waaronder grafwanden en tempelornamenten. Parallel was Romeinse villa's in Limburg te bezichtigen. Ruim twintig van deze landgoederen zijn in de afgelopen honderdvijftig jaar opgegraven. De meest aansprekende vondsten werden voor het eerst bij elkaar gebracht. Tot slot werd in oktober Bronstijd: vuur van verandering geopend, over een fascinerende tijd in onze geschiedenis. De expositie bracht voorwerpen uit Nederland en omringende landen bij elkaar, met bruiklenen uit Nederland, België, Groot-Brittannië, Duitsland, Frankrijk en Denemarken. Deze tentoonstelling loopt vooruit op 2025, het Jaar van de Nederlandse Archeologie. Gedurende dat jaar zijn er evenementen en bijeenkomsten in het teken van archeologie of erfgoed. De raad heeft met trots kennisgenomen van de recensies die de exposities, de schenking van de heer Humbert en de aanwinsten, in de (inter)nationale pers kregen.

De raad houdt toezicht op het beleid, de algemene gang van zaken en de continuïteit. Daarbij zijn de wetgeving, de statuten, de Code Diversiteit, Inclusie en Toegankelijkheid, de Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code leidend. Het toezicht omvat de realisatie van de strategische doelstellingen, de werking van de plannings- en controlecyclus, het risicomanagement en de naleving van de subsidievoorwaarden. De raad onderscheidt drie rollen: de toezichthoudende rol, de werkgeversrol en de adviesrol. De raad kent een remuneratie- en een auditcommissie. In het verslagjaar vergaderde de raad vijf keer, naast de vergaderingen van de auditcommissie, het overleg met de ondernemingsraad, en het overleg van de voorzitter van de raad met de directeur.

De raad stemde in met de jaarrekening en het jaarverslag 2023, de begroting en het jaarplan 2024 en met de meerjarenbegroting 2025-2028. De raad werd betrokken bij de totstandkoming van het Activiteitenplan 2025-2028. Dit beleidsplan, waarin gereflecteerd wordt op de aanbevelingen van de Visitatiecommissie 2022, kwam mede tot stand op basis van de resultaten van de heidag van de raad, met input vanuit een serie van (door de raad gewaardeerde) een-op-een gesprekken van de directeur met de raadsleden. Het was het eerste jaar waarin het museum zijn gebouwbeheer zelf uitvoerde, in plaats van via het Rijksvastgoedbedrijf. Daarin is de raad goed meegenomen en dat geldt eveneens voor het Meerjarenonderhoudsplan en de verduurzamingsmaatregelen.

De raad mocht zich verheugen in de komst van twee nieuwe leden, Laïla Abid en Gohdar Massom. Op 1 mei traden zij toe. Afscheid heeft de raad genomen van Marc van den Tweel en Annemarie van Geel. Het RMO is hen dank verschuldigd voor hun grote inzet. Twee zittende leden, Disa Jironet en Cateautje Hijmans van den Bergh, werden benoemd voor een tweede termijn. Bij die gelegenheid werd Miguel John Versluys benoemd tot plaatsvervangend voorzitter.

Carel Stolker, voorzitter

Raad van toezicht

Voorzitter: prof. mr. Carel J.J.M. Stolker (vanaf 01/09/2021)

Em. rector magnificus en oud-voorzitter CvB Universiteit Leiden

- Raadsheerplaatsvervanger Gerechtshof 's-Hertogenbosch
- Lid raad van commissarissen Leiden & Partners
- Voorzitter bestuur Mecenaat Lakenhal Leiden
- Lid raad van advies Rechtbank Den Haag
- Voorzitter adviesraad NIAS-LORENTZ
- Lid raad van commissarissen Leyden Academy on Vitality and Healthy Aging

Drs. Cateautje M.L. Hijmans van den Bergh MBA (vanaf 01/05/2020)

Lid bestuur Autoriteit Consument & Markt (tot 01/09) / Zelfstandig

- Lid raad van advies Stichting Spinozaprijs
- Voorzitter raad van commissarissen NLV BV (Nederlands Vastgoed)
- Maatschappelijk lid domeinbestuur Sociale- en Geesteswetenschappen NWO
- Lid raad van advies Commissariaat voor de Media

Disa F. Jironet LLM LLB (vanaf 01/05/2020)

Officier van justitie, parket Amsterdam

- Lid bestuur stichting Prison Yoga Nederland

Prof. Dr. Miguel John Versluys (vanaf 13/12/2019)

Hoogleraar klassieke en mediterrane archeologie Universiteit Leiden

- Vicevoorzitter Wissenschaftliche Beirat Leibniz-Zentrum für Archäologie (LEIZA, Mainz)
- Lid Academia Europaea
- Lid Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen

Ig. Gohdar Massom (vanaf 01/05/2024)

Hoofdingenieur-directeur (HID) van Rijkswaterstaat West-Nederland Noord.

- Lid raad van toezicht Stichting Vluchteling-Studenten UAF

Laïla Abid (vanaf 01/05/2024)

Media & Tech consultant

- Lid raad van toezicht Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
- Lid raad van commissarissen Indaad
- Lid raad van adviseurs Vereniging Rembrandt
- Lid raad van Advies, SOUK i.s.m. Het Concertgebouw

Einde termijn

Marc van den Tweel (vanaf 02/12/2016 tot en met 30/04/2024)

Algemeen directeur NOC*NSF

Dr. Annemarie van Geel (vanaf 01/05/2020 tot en met 30/04/2024)

Docent Diversiteit & Inclusie (Hogeschool Utrecht); eigenaar Faraasha Middle East Training & Advisory

Rooster van aftreden	Aantreden	Einde eerste termijn	Einde tweede termijn
<i>prof. dr. M.J. Versluys</i>	01-12-2019	01-12-2023	01-12-2027
<i>drs. C.M.L. Hijmans van den Bergh</i>	01-05-2020	01-05-2024	01-05-2028
<i>D.F. Jironet LLM LLB</i>	01-05-2020	01-05-2024	01-05-2028
<i>prof. mr. C.J.J.M. Stolker</i>	01-09-2021	01-09-2025	01-09-2029
<i>Ig. G. Massom</i>	01-05-2024	01-05-2028	01-05-2032
<i>L. Abid</i>	01-05-2024	01-05-2028	01-05-2032

Governance Code Cultuur

De raad van toezicht en de directeur passen deze code toe sinds 2013. Soms wordt afgeweken van een deelprincipe. Aard en omvang van de organisatie of aanwezige kennis en ervaring leveren hiervoor de motieven. De raad agendeert de code jaarlijks en bekijkt of verbeteringen wenselijk zijn.

1. De stichting realiseert zijn maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.
 - De medewerkers zijn bekend met de missie en doelstellingen en dragen hieraan bij. Uitgangspunt is dat alle uitingen passen bij de kernwaarden betrouwbaar, initiatiefrijk en gastvrij.
 - Duurzaamheid in materiaalgebruik, energiebesparing, gebruik van fair chain en milieuvriendelijke producten en hergebruik van materialen is het streven. De raad is verheugd dat het label Green Key Goud tot 2026 is toegekend. Uit een DuMo 3 onderzoek (Duurzame Monumentenzorg) blijkt dat het museum op het gebied van energieverbruik goede prestaties levert.
 - Er is een kostenbewuste strategie en een efficiënte organisatie in een open cultuur.
 - Bij medefinanciering door fondsen hanteert het RMO de stelregel, in afwijking van de code, dat bij een exploitatieoverschot de middelen niet gereserveerd worden voor het eigen vermogen. Het museum is van mening dat projectoverschotten terug horen te vloeien naar de betreffende fondsen, tenzij andersluidende afspraken zijn gemaakt.
 - Het diversiteitsbeleid is afgeleid van de Code Diversiteit & Inclusie. Er waren concrete doelstellingen tot en met 2024 op het gebied van personeel, publiek, partners en programmering. Een werkgroep ziet driemaandelijks toe op de vorderingen. In 2025 wordt beleid voor de aankomende jaren geformuleerd.
 - Het RMO is erkend als culturele ANBI en heeft een CBF Erkenning.
2. De stichting past de principes van de Code toe, volgt de aanbevelingen op en wijkt hiervan alleen gemotiveerd af.
 - De stichting Rijksmuseum van Oudheden kent sinds de verzelfstandiging in 1995 een raad van toezicht-model. Op de ANBI-pagina op de website is het bestuursmodel toegelicht.
 - De raad stemde in met deze reflectie op de code, geschreven door de directeur, en evalueerde het functioneren van de code.
 - Het jaarverslag en deze jaarrekening worden op de website geplaatst, inclusief de reflectie op de code.
 - Het belonings- en vergoedingsbeleid voor de directeur en de toezichthouders zijn in deze jaarrekening opgenomen.
3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan transparant en zorgvuldig om met tegenstrijdige belangen.
 - Het RMO verstrekt aan raadsleden en de directeur geen leningen en zakelijke garanties.
 - De jaarrekening vermeldt de nevenfuncties van raadsleden.
 - De nevenfuncties van de directeur zijn in deze jaarrekening opgenomen.
 - Voor het aangaan van nevenfuncties door de directeur wordt toestemming aan de raad gevraagd. Dit was niet aan de orde.
 - Voor het aangaan van nevenfuncties door raadsleden wordt geen toestemming aan de raad gevraagd. De raad acht deze aanbeveling in relatie tot het RMO niet opportuun. Nevenfuncties worden wel gemeld.
 - Bij de nevenfuncties van de directeur en de raadsleden was er geen sprake van ongewenste of tegenstrijdige belangenverstrengeling.
 - In de raad heeft geen voormalig RMO-directeur zitting. In de statuten is vastgelegd dat zulks twee jaar na het vertrek van de directeur mogelijk is. Dit is een afwijking van code. De raad volgt de aanbeveling voor een vierjaarstermijn op.

- Er zijn door de directeur of de raad geen besluiten genomen waarbij sprake was van tegenstrijdig belang.
4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Er is een directiereglement.
 - De directeur overlegt wekelijks met de leden van het managementteam. Besluiten worden in de MT-notulen vastgelegd.
 - Majeure strategische MT-besluiten en beleidsbeslissingen worden voor accordering aan de raad voorgelegd.
 - De bezoldiging van de directeur is conform de Wet Normering Topinkomens. Hij heeft een contract voor onbepaalde tijd. Zijn bezoldiging is vermeld in deze jaarrekening.
 - De remuneratiecommissie, bestaande uit leden Stolker en Hijmans van den Bergh, besprak met de directeur zijn functioneren.
 - De directeur voerde met alle toezichthouders een individueel gesprek.
 - Toezichthouders waren aanwezig bij openingen van tentoonstellingen.
 - Er is een raad van toezichtreglement, waarin de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze, de omgang met de directeur en de handelwijze bij tegenstrijdige belangen zijn opgenomen.
 - De leden Versluys en Stolker hadden een overleg met de ondernemingsraad.
 - De auditcommissie kent een reglement. De leden Hijmans van den Bergh en Van den Tweel vormden in het eerste kwartaal de auditcommissie. Met hen zijn de jaarrekening 2023 en de managementletter besproken. Na de zomer nam het lid Massom de taak over van het lid Van der Tweel. In de nieuwe samenstelling is gesproken over de prognose 2024, de begroting 2025 en de meerjarenbegroting voor OCW.
 - De leden Jironet en Versluys vormen, met de directeur in de rol van adviseur, de benoemingscommissie. Zij hebben de selectie voor en benoeming van twee nieuwe leden, met een extern wervingsbureau, voorbereid.
5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.
- De directeur handelt bij het vervullen van zijn taken vanuit het doel als stichting (het behouden, beheren en ontsluiten van een rijkscollectie) én vanuit de gestelde doelen om de maatschappelijke inbedding vorm te geven (centraal oudheidkundig podium, leeromgeving, verleden en heden verbinden).
 - De directeur is verantwoordelijk voor de verhouding met subsidieverstrekkers, sponsors, particuliere schenkers en fondsen.
 - De directeur voerde met de leden van het managementteam het monitorgesprek met een accountmanager van het ministerie van OCW.
 - Er is één bestuurder. Het hoofd financiën en bedrijfsvoering is volledig tekenbevoegd.
6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.
- Nieuwe wet- en regelgeving wordt door het bestuur toegepast.
 - Het bestuur volgt voor de honorering het beloningsbeleid uit de cao. In 2025 wordt een nieuw functiehuis ingevoerd.
 - De directeur legde het jaarplan en de begroting 2025, alsmede het activiteitenplan 2025/2028 ter goedkeuring aan de raad voor.
 - Er is een integriteitsbeleid met daarin afspraken over de ethische code van de ICOM, nevenwerkzaamheden, het melden van financiële belangen, een procedure ongewenst gedrag, declaratieregeling, klokkenluidersregeling, communicatie met pers, omgang met geschenken en giften en omgang met internet en sociale media.
 - Er is een interne en een externe vertrouwenspersoon.

- De beschrijving van het risicomanagement is opgenomen in de jaarrekening 2022 en wordt één keer in de vier jaar integraal herzien.
 - De herziene reflectie op de Fair Practice Code is onderdeel van deze jaarrekening en het jaarverslag.
7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.
- De raad kent vaste onderwerpen, zoals realisatie van doelstellingen, strategie, risicobeheer, huisvesting en financieel beleid. Onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, medezeggenschap, diversiteit, duurzaamheid en integriteitsbeleid komen indien actueel aan de orde.
 - De raad vergaderde vijf maal, waarvan eenmaal digitaal. Er was geen frequente afwezigheid.
 - Share Impact Accountants is in 2021 benoemd tot accountant voor vier jaar.
 - Het gesprek met de accountants over de managementletter, de reactie van het management hierop, het werkproces en de getrouwheid van de jaarrekening 2024 is op 25 maart 2024 gevoerd in een vergadering met de raad. De jaarrekening werd door het management vooraf besproken met de auditcommissie.
 - De directie stelde de beloning voor de accountant vast.
 - De managementassistente droeg zorg voor ondersteuning voor de raad.
 - De voorzitter leidde de vergaderingen en zag toe op het functioneren van en de besluitvorming door de raad.
 - De raad evalueerde zichzelf niet.
 - Een verslag van de raad maakt deel uit van het jaarverslag en deze jaarrekening.
8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.
- De raad bestaat uit zes leden. Het statutaire minimum is vijf.
 - De zittingstermijn voor de leden is tweemaal vier jaar.
 - Er waren wijzigingen in de samenstelling. De leden Van Geel (niet herbenoemd) en Van den Tweel (einde twee termijnen) traden af. De openstaande vacatures zijn ingevuld door Laila Abid en Gohdar Massom.
 - Het rooster van aftreden is opgenomen in de jaarrekening en op de website.
 - Er is een profielschets voor de raad, die recht doet aan de toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol en ingaat op de gevraagde deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. Deze is verkort opgenomen op de website en in dit jaarverslag.
 - Het beleid inzake de vergoeding voor toezichthouders is opgenomen in de jaarrekening.
 - De vergoeding is gebaseerd op een vacatiegeldregeling, gebaseerd op aanwezigheid bij vergaderingen van de raad en van deelcommissies.

Jaarrekening 2024

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december 2024 (na resultaatbestemming)

Saldi per 31 december	2024	2023
Activa		
Vaste Activa		
II Materiële vaste activa	1.025.041	1.154.051
Totale vaste activa	1.025.041	1.154.051
Vlottende activa		
IV Voorraden	77.824	86.085
V Vorderingen	1.911.614	2.297.926
VII Liquide middelen	18.742.549	17.527.228
Totale vlottende activa	20.731.986	19.911.239
Totale Activa	21.757.028	21.065.290
Passiva		
Eigen vermogen		
I Algemene reserve	1.343.614	1.330.102
II Bestemmingsreserves	3.174.572	2.962.680
V Overige bestemmingsfondsen	1.895.449	1.702.732
Totale eigen vermogen	6.413.635	5.995.514
VI Aankoopfonds	4.739.867	4.001.242
Voorzieningen		
VII Groot onderhoud gebouwen en installaties	6.631.763	6.823.040
VIII Overige voorzieningen	77.421	75.515
Totale voorzieningen	6.709.184	6.898.555
IX Langlopende schulden	1.646.320	2.258.958
X Kortlopende schulden	2.248.021	1.911.021
Totale Passiva	21.757.028	21.065.290

Categoriale exploitatierekening

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Publieksinkomsten binnenland	1.536.244	1.548.048	1.618.721
2. Kaartverkoop	1.057.141	1.080.611	1.123.931
3. Overige publieksinkomsten	479.103	467.437	494.789
4. Publieksinkomsten buitenland	156.333	169.191	250.813
Totaal Publieksinkomsten	1.692.577	1.717.239	1.869.534
8. Overige directe inkomsten	27.381	11.765	29.150
Totaal Directe inkomsten	1.719.957	1.729.004	1.898.683
11. Indirecte inkomsten	292.862	202.442	388.133
12. Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	809.884	313.721	1.524.945
13. Private middelen – bedrijven	20.355	1.961	1.395
14. Private middelen - private fondsen	246.742	34.583	232.248
15. Private middelen - goede doelenloterijen	870.780	539.208	937.784
Totaal bijdragen uit private middelen	1.947.761	889.473	2.696.372
Totaal eigen inkomsten	3.960.581	2.820.919	4.983.189
Totaal structureel OCW	9.536.185	9.263.373	8.705.801
20. OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid	5.106.870	4.843.141	4.843.141
21. OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	3.359.858	3.406.004	2.848.432
22. OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.069.457	1.014.228	1.014.228
Totale structurele subsidie	9.536.185	9.263.373	8.705.801
28. Incidentele publieke subsidies	177.910	463.169	731.413
Totaal subsidies	9.714.095	9.726.542	9.437.214
Totale Baten	13.674.676	12.547.461	14.420.403
1. Personeelslasten	4.832.866	4.367.670	4.817.946
2. Huisvestingslasten	4.046.518	3.542.244	3.747.574
3. Afschrijvingen	140.331	247.450	135.446
4. Aankopen	1.254.686	435.000	455.745
5. Overige lasten	3.923.682	3.867.490	3.401.956
Totale Lasten	14.198.083	12.459.854	12.558.668
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-523.407	87.607	1.861.735
7. Saldo rentebaten/ -lasten	590.702	200.000	495.011
8. Mutaties aankoopfonds	-739.325	360.000	-1.570.800
Exploitatieresultaat	-672.031	647.607	785.946
Dotaties	869.425	647.607	1.363.862
Onttrekkingen	1.554.968	-	594.242
Resultaat na Mutaties	13.512	-	16.326

Functionele exploitatierekening

2024	Collectiefunctie	Publieksfunctie	Algemeen beheer	Realisatie
Publieksinkomsten binnenland	-	1.452.567	83.677	1.536.244
2. Kaartverkoop	-	978.025	79.116	1.057.141
3. Overige publieksinkomsten	-	474.542	4.561	479.103
4. Publieksinkomsten buitenland	-	156.333	-	156.333
Totaal Publieksinkomsten	-	1.608.900	83.677	1.692.577
8. Overige directe inkomsten	1.033	25.948	400	27.381
Totaal Directe inkomsten	1.033	1.634.847	84.077	1.719.957
11. Indirecte inkomsten	64.123	115.015	113.724	292.862
12. Private middelen - particulieren incl. vriendenver.	-	379.509	430.375	809.884
13. Private middelen – bedrijven	719	19.636	-	20.355
14. Private middelen - private fondsen	2.221	244.521	-	246.742
15. Private middelen - goede doelenloterijen	-	213.247	657.532	870.780
Totaal bijdragen uit private middelen	2.940	856.914	1.087.907	1.947.761
Totaal eigen inkomsten	68.096	2.606.776	1.285.709	3.960.581
Totaal structureel OCW	3.494.605	5.898.635	142.946	9.536.185
20. OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid	488.653	4.618.217	-	5.106.870
21. OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.936.495	1.280.418	142.946	3.359.858
22. OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.069.457	-	-	1.069.457
Totale structurele subsidie	3.494.605	5.898.635	142.946	9.536.185
28. Incidentele publieke subsidies	104.254	68.933	4.722	177.910
Totaal subsidies	3.598.859	5.967.568	147.668	9.714.095
Totale Baten	3.666.955	8.574.344	1.433.377	13.674.676
1. Personeelslasten	2.247.530	1.918.340	666.996	4.832.866
2. Huisvestingslasten	2.371.241	1.567.874	107.403	4.046.518
3. Afschrijvingen	16.781	30.298	93.252	140.331
4. Aankopen	824.223	87	430.375	1.254.686
5. Overige lasten	736.795	2.561.074	625.813	3.923.682
Totale Lasten	6.196.570	6.077.674	1.923.840	14.198.083
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-2.529.615	2.496.670	-490.463	-523.407
7. Saldo rentebaten/-lasten	-	-	590.702	590.702
8. Mutaties Aankoopfonds	-520.750	-218.575	-	-739.325
9. Toerekening Algemeen Beheer	30.874	69.365	-100.239	-
Exploitatieresultaat	-3.019.491	2.347.461	0	-672.031

Grondslagen voor de financiële verslaglegging

Toelichting

De jaarrekening is opgesteld volgens het Handboek verantwoording cultuursubsidies Erfgoedwet musea 2021-2024 (hierna afgekort tot OCW-Handboek). Bij de totstandkoming is aansluiting gezocht met Titel 9 BW 2 en RJ 640 (Organisaties zonder winstoogmerk).

Algemeen

De statutaire naam is Stichting Rijksmuseum van Oudheden (statutaire vestigingsplaats: Leiden, adres: Rapenburg 28, Postbus 11114, 2301 EC Leiden. KvK: 41169522). Het RMO heeft als hoofdactiviteit het beheer, behoud en zichtbaar maken van de rijkscollectie archeologie.

Deze jaarrekening betreft het boekjaar 2024, eindigend op 31 december 2024. De vergelijkingsinformatie betreft het boekjaar eindigend ultimo 2023.

- Tenzij anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
- Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het RMO zullen toevloeien én de waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen én de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.
- Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans indien een transactie niet leidt tot een verandering in de economische realiteit van het actief of de verplichting.
- Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle rechten op economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Dit geldt vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van toekomstige economische voordelen.
- De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Omzet wordt verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat er toekomstige voordelen uit voortvloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.
- De jaarrekening wordt gepresenteerd in hele euro's, tenzij anders vermeld.
- Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteits-veronderstelling.

Gebruik van schattingen

De jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen, op baten en lasten en op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Grondslagen betrekking hebbende op de balans

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen, langlopende- en kortlopende schulden.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Op vorderingen wordt een noodzakelijk geachte voorziening getroffen voor risico van oninbaarheid.

Het RMO maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Materiële vaste activa

De afschrijvingen zijn een percentage van de aanschafprijs, volgens de lineaire methode en op basis van de economische levensduur. Dat resulteert in afschrijvingspercentages van 33% voor hard- en software, 20% voor apparatuur en 10% of 20% voor inventaris en installaties. . De tentoonstelling Cameeën wordt vanwege de looptijd over 8 jaar afgeschreven. Op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

Investeringssubsidies worden onder de langlopende schulden verantwoord. De investeringssubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering.

De museale collectie is eigendom van het Rijk en wordt derhalve niet afgeschreven.

Vorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop, worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met de eventueel op de balansdatum opgetreden waardevermindering.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de alinea financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Bestemmingsreserves

Het bestuur heeft bestemmingsreserves afgezonderd voor specifieke doelen. De bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze beperking opheffen. De Coronareserve vormt hierop een uitzondering, omdat de besteding door de betreffende beschikking voorgegeven wordt.

Bestemmingsfonds(en)

Bestemmingsfonds(en) betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Aankoopfonds

De onderdelen van de subsidie en overige bijdragen die bestemd zijn voor het verrijken van de collectie worden, evenals de aankopen zelf, in de exploitatierekening verantwoord. De bedragen, verkregen ten behoeve van collectievorming, die ultimo boekjaar nog niet zijn besteed aan aankopen, worden toegevoegd aan het aankoopfonds. Bij aankoop in latere jaren vallen deze bedragen vrij ten gunste van de exploitatie. Deze mutatie in het aankoopfonds wordt separaat verantwoord in de exploitatierekening. Het aankoopfonds maakt geen deel uit van het eigen vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven, die naar verwachting noodzakelijk zijn om verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting, als gevolg van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitgave van middelen nodig is.

Voorziening groot onderhoud

Een voorziening wordt gevormd voor te verwachten kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen en installaties, op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud in het MOIP en de periode tot het begin van de werkzaamheden voor het groot onderhoud. De uitgaven voor groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening. Indien de kosten van het groot onderhoud uitkomen boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de meerkosten verwerkt ten laste van de categoriale exploitatierekening.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft een geschat bedrag, gebaseerd op gedane toezeggingen, leeftijden en een inschatting van de duur van de arbeidsovereenkomst.

Langlopende schulden

Investeringsubsidies worden onder de langlopende schulden verantwoord. De investeringsubsidie valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering. De waardering van de langlopende schulden is toegelicht in de alinea financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is toegelicht in de alinea financiële instrumenten.

Presentatiewijzigingen

Er hebben geen presentatiewijzigingen plaatsgevonden.

Grondslagen die betrekking hebben op de bepaling van het resultaat

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet, tegen de reële waarde van de (te) ontvangen vergoeding, na aftrek van retourzendingen, tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de categoriale exploitatierekening verwerkt. Dat is aan de orde wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze is bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retourzendingen van goederen betrouwbaar zijn ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Deze worden in de categoriale exploitatierekening verwerkt. Dit gebeurt nadat het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze is bepaald, de inning waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar is bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk nog) moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien, op betrouwbare wijze zijn bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die gedekt zijn door de opbrengsten. Bij meerjarige tentoonstellingen, in opdracht van andere musea of culturele organisaties, worden de opbrengsten genomen naar rato van de verrichte prestaties, waarbij de gerealiseerde kosten als een proxy voor de voortgang dient (percentage of completion).

Bijdragen uit private middelen

Bijdragen uit private middelen zijn verantwoord in het jaar waarin zij zijn ontvangen, met uitzondering van ontvangsten die worden toegerekend aan een periode waarin een bepaalde actie heeft plaats gevonden.

Personeelsbeloningen

De salarissen van de medewerkers worden als last in de categoriale exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief, voor zover er sprake is van terugbetaling door medewerkers of van verrekening met toekomstige betalingen door het RMO.

Pensioenen

De pensioenlast in de verslagperiode dient gelijk te zijn aan de verschuldigde premie aan het pensioenfonds over die periode. Indien premies op de balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt een verplichting opgenomen. Als op de balansdatum de betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen. Dat geldt indien er sprake is van terugbetaling door het pensioenfonds of van verrekening met toekomstige verschuldigde premies. Op de balansdatum wordt een voorziening opgenomen voor additionele verplichtingen ten aanzien van het pensioenfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat bij de afwikkeling betalingen zullen plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden ingeschat. Het (eventueel) opvoeren van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de noodzakelijke bedragen om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. Bij een overschot op balansdatum bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen. Dit geldt indien het RMO de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het RMO toevloeit en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De pensioenregeling is als een toegezegde bijdrageregeling verantwoord. Hierbij heeft het RMO bij een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten, zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij worden ontvangen en dat het RMO voldoet aan de geformuleerde voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen. In de periode waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie voor de kosten van een actief worden in de categoriale exploitatierekening opgenomen, gedurende de gebruiksduur van het actief.

Baten uit nalatenschappen en legaten

Een conservatieve schatting van baten uit nalatenschappen wordt verwerkt in het verslagjaar waarin het museum van de executeur testamentair bericht ontvangt dat het museum begunstigde in een nalatenschap is. Definitieve verantwoording vindt plaats in het jaar dat de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Een voorschot dat wordt ontvangen voordat de akte van verdeling of de rekening en verantwoording is ontvangen, wordt verwerkt als een bate uit nalatenschap in het verslagjaar waarin het voorschot wordt ontvangen.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2017 is het RMO formeel belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Het museum is sinds 2019 in contact met de belasting-inspecteur om tot een vrijstelling van deze belasting te komen. De belastinginspecteur heeft in 2023 aangekondigd het dossier na midden maart 2024 weer op te pakken, maar sindsdien is niets gebeurd. Vooruitlopend op de uitkomst neemt het RMO geen verplichting voor de vennootschapsbelasting op.

Vreemde valuta

Vreemde valuta worden op het moment van transactieverwerking omgerekend in euro tegen de waarde op dat moment. Koersverschillen gaan bij de transactieverwerking ten laste van het resultaat.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topinkomens heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT.

Verdeelsleutel toerekening van baten en lasten aan museale functies

Bij de functionele exploitatierekening worden de onderstaande verdeelsleutels toegepast:

- Directe opbrengsten: Deze omvatten de entreeopbrengsten, de opbrengsten uit de winkel en het café, opbrengsten van rondleidingen en educatieve programma's en directe sponsoring.
- Indirecte opbrengsten: Deze bestaan voornamelijk uit huuropbrengsten. Deze opbrengst wordt aan algemeen beheer toegerekend.
- Subsidie OCW: De huisvestingsubsidie wordt toegerekend op basis van een procentuele verdeling, op basis van een inschatting van het gebruik over de museale functies. De subsidie voor de collectiefunctie en de exploitatiebijdrage wordt toegerekend op basis van de uitgaven, inclusief toerekening aan de post algemeen beheer.
- Overige subsidies en bijdragen: Deze worden aan de functie toegerekend die voor de uitvoering van de gesubsidieerde of medegefinancierde activiteit verantwoordelijk is en daardoor de tegenprestatie levert.
- Salariskosten: De personeelslasten worden toegerekend op basis van het formatieoverzicht.
- Afschrijvingen: De afschrijvingskosten worden aan de betreffende functie toegerekend.
- Huur: Deze wordt toegerekend op basis van een procentuele verdeling en op basis van een inschatting van het gebruik over de museale functies.
- Overige lasten: De overige lasten worden, indien mogelijk, door middel van kostenplaatsen aan museumfuncties toegerekend. Algemene kosten, zoals voor het MT, de financiële afdeling, automatisering worden als algemeen beheer gekenmerkt en uiteindelijk over de museumfuncties verdeeld.
- Toerekening algemeen beheer: De toerekening van het algemeen beheer vindt plaats middels een resultaatafhankelijke toeslag, op basis van de som van de totale baten en lasten per museumfunctie. De rekenmethode wordt door het Handboek OCW voorgeschreven.

Toelichting op de balans

Vaste activa

	Beginsaldo 01/01/2024	Investerings	Afschrijvingen	Buiten gebruik	Eindsaldo 31/12/2024
Aanschafwaarde inventaris	2.579.263	86.044	-	-	2.665.307
Inventaris	2.025.829	27.381	-	-	2.053.210
Inventaris t.b.v. onderhoud	553.434	58.663	-	-	612.097
Huisvesting					
- /- Cum. afschrijving	1.627.867	-	232.491	-	1.860.358
Afschrijvingen inventaris	1.379.675	-	177.257	-	1.556.932
Afschrijving huisvesting	248.193	-	55.234	-	303.427
Boekwaarde inventaris	951.396	86.044	-232.491	-	804.949
Aanschafwaarde vaste opstelling	513.951	47.735	-	-	561.686
-/- Cum. afschrijving	311.295	-	30.298	-	341.594
Boekwaarde vaste opstelling	202.656	47.735	-30.298	-	220.092
Boekwaarde vaste activa	1.154.051	133.779	-262.789	-	1.025.041

De grootste aanschaffen betrof LED spots voor de afdeling oude Midden-Oosten en zonnepanelen. Vanaf 2018 worden vaste opstellingen geactiveerd. Vaste opstellingen uit de periode 2010-2017 zijn niet geactiveerd en veroorzaken een afwijking tussen de verzekerde waarde en de actuele kostprijs.

Flottende activa

Voorraden

De voorraadwaarde is redelijk stabiel. De voorraad ultimo 2024 t.b.v. €77.824 ligt dicht bij de beoogde voorraadwaarde van €75.000. De voorraadwaarde is gebaseerd op een voorraadtelling en de meest recente kostprijs per product. Bij een verkoop wordt de voorraad afgewaardeerd tegen de inkoopprijs. Deze prijs is als last terug te vinden in de exploitatierekening. Voor afgeprijsde artikelen wordt de boekwaarde niet gecorrigeerd. Indien noodzakelijk wordt een voorziening voor incurante voorraad opgenomen. De kostprijs blijft onveranderd, waardoor er een negatieve marge op het product kan ontstaan. Afwaardering van de voorraad gebeurt na de jaarlijkse winkeltelling. De totale voorraadwaarde wordt berekend door ieder voorradig artikel met aantal en kostprijs te vermenigvuldigen. De opbrengstwaarde van boeken wordt door de boekprijsbinding bepaald, voor andere artikelen bepaalt het museum de verkoopprijs.

Vorderingen

Na tien jaar is in de vorderingen geen bedrag van €54.600 meer opgenomen voor de aankoop van een Egypte-collectie van de familie Demarée. De collectie is in 2015 met een notariële koop/schenkovereenkomst gekocht voor een bedrag van €546.000, te betalen in tien jaar. In de overeenkomst is opgenomen dat het RMO de jaarlijks verschuldigde termijn geschonken krijgt. De laatste van tien schenkingen vond in 2024 plaats.

Ook voor de notariële koop/schenkovereenkomst van een collectie archeologisch tin is een vordering opgenomen. Hiervan is de derde aflossing verwerkt. Het betreft de nog te verrekenen schenkingen van tezamen €751.550 van dhr. W. van Wijk en mevr. C. van Wijk-Slob. Deze collectie is in 2022 voor een totaalbedrag van €1.878.875 verworven, te betalen in vijf jaar, waarbij de familie Van Wijk jaarlijks een vijfde deel aan het RMO schenkt.

Er is een netto BTW-vordering van €305.854 opgenomen. Onder de overige vorderingen valt een toegezegde, maar nog te ontvangen subsidie voor duurzaamheidsmaatregelen aan de Raamsteeg (€219.030), rentebaten over het vierde kwartaal (€110.879) en een vordering vanwege de Museumkaartvergoeding van bijna €60.000.

<i>Liquide middelen</i>	2024	2023
Deposito's en spaarrekeningen	18.734.220	17.508.612
Kasgelden	4.798	4.475
Rekening courant	2.531	14.141
Saldo per 31 december	18.741.549	17.527.228

De liquide middelen zijn met ruim €1,2 miljoen toegenomen ten opzichte van 2023. Deze stijging wordt o.a. veroorzaakt door de ontvangen legaten en nalatenschappen, de bijdrages van de VriendenLoterij, de renterinkomsten en het niet uitgegeven deel van de huisvestingssubsidie, die gespaard wordt voor toekomstig groot onderhoud. De toename wordt gedempt door de besteding van de in het verleden ontvangen projectsubsidie Veilig Werken op Hoogte.

<i>Eigen vermogen</i>	Beginsaldo 01/01/2024	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo 31/12/2024
Algemene Reserve	1.330.102	13.512	-	1.343.614
Bestemmingsfonds Corona	138.108	-	138.108	-
Bestemmingsfonds VriendenLoterij	1.702.732	657.532	464.816	1.895.449
Bestemmingsreserve vaste presentatie	2.824.572	350.000	-	3.174.572
Totaal Eigen Vermogen	5.995.514	1.021.045	602.924	6.413.635

Algemene reserve

De aan de Raad van Toezicht voorgestelde dotatie van het resultaat aan de Algemene reserve is in deze jaarrekening verwerkt.

Bestemmingsfonds VriendenLoterij

Het RMO ontvangt een jaarlijkse structurele bijdrage van €250.000 van de VriendenLoterij. Daarnaast ontving het RMO €407.532 uit geoormerkt werven en extra trekkingen. De wervingskosten besloegen €93.263. Uit het bestemmingsfonds VriendenLoterij is €464.816 onttrokken om de begroting voor de tentoonstellingen Het Jaar 1000, Romeinse Idylle en Bronstijd sluitend te maken en ambities op gebied van vormgeving, marketing en bruiklenen te realiseren en om de aankopen van de muntschat van Bunnik, maquettes van de zeven wereldwonderen en een sculptuur van Dave Cortes mogelijk te maken.

Bestemmingsfonds Corona (RAOCCC)

In overeenstemming met het in de jaarrekening 2023 aangekondigde besluit van het bestuur is het saldo van €138.108 per ultimo 2024 ten bate van de exploitatie vrijgevallen.

Bestemmingsreserve vaste presentatie

Voorafgaand aan de toekomstige vernieuwing van de vaste opstellingen, te beginnen met Archeologie van Nederland (circa 2028), zal het vereiste vermogen op basis van de huidige inflatieverwachting €6,5 miljoen dienen te bedragen. De inflatie is in 2023 lager uitgekomen dan in 2022 verwacht werd. De Nederlandsche Bank voorziet een inflatie die in 2026 afneemt naar 2,6% per jaar en het doel van de ECB is 2%. Op basis van deze percentages is per ultimo 2024 een weerstandsvermogen nodig van minimaal €4,9 miljoen. Per 2024 bedroeg het weerstandsvermogen €4,5 miljoen. De bestemmingsreserve vaste presentatie is in 2024 verhoogd met €350.000. Daarnaast kan voor de financiering van de vaste presentatie geput worden uit het bestemmingsfonds Vriendenloterij (€1.895 miljoen).

Resultaatbestemming

Het negatieve exploitatieresultaat van €672.031 wordt door onttrekkingen bijgesteld:

- Vrijval van de subsidie Veilig Werken op Hoogte van €1.089.452, na afsluiting van het project.
- Onttrekkingen uit het bestemmingsfonds van de VriendenLoterij van €464.816 voor aankopen van de collectie en bijdragen aan tentoonstellingen.
- Hier staan de dotaties, in totaal €869.425, met daarin de opbrengst van de VriendenLoterij (structurele bijdrage van €250.000, geoormerkt werven & extra trekkingen €407.532), de dotatie aan de bestemmingsreserve €350.000 vaste presentatie en de vrijval van de Corona subsidie €138.108 tegenover.

Aan de raad van toezicht wordt voorgesteld deze onttrekkingen en dotaties goed te keuren en het resulterende nettoresultaat van €13.512 aan de algemene reserve toe te wijzen. De in deze jaarrekening opgenomen balans loopt op dit besluit vooruit en toont het toegewezen nettoresultaat als deel van de algemene reserve.

Jaarrekening 2024

<i>Aankoopfondsen</i>	Beginsaldo 01/01/2024	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo 31/12/2024
Aankoopfonds	2.492.605	550.500	-	3.043.105
Aankoopfonds private schenkingen	79.382	10.495	-	89.877
Bibliotheekfonds private schenkingen	6.242	-	-	6.242
Digitaliseringsfonds private schenkingen	5.000	-	-	5.000
Educatiefonds private schenkingen	10.567	200	-	10.767
Fondsen op naam	1.390.582	284.238	111.408	1.563.412
<i>Baijens-Thöne Fonds</i>	<i>3.000</i>	<i>4.000</i>	<i>2.000</i>	<i>5.000</i>
<i>Beato Fonds</i>	<i>-</i>	<i>30.000</i>	<i>-</i>	<i>30.000</i>
<i>Co Sloof Fonds</i>	<i>5.000</i>	<i>4.000</i>	<i>-</i>	<i>9.000</i>
<i>Doggerland Fonds</i>	<i>-</i>	<i>135.000</i>	<i>-</i>	<i>135.000</i>
<i>Dougga Fonds</i>	<i>9.000</i>	<i>12.000</i>	<i>4.000</i>	<i>17.000</i>
<i>Drs. W. Barreveldfonds</i>	<i>6.119</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>6.119</i>
<i>Eega van Asklepios Fonds</i>	<i>90.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>90.000</i>
<i>Elisabet Huss Fonds</i>	<i>681.621</i>	<i>24.738</i>	<i>48.458</i>	<i>657.901</i>
<i>Gildemeester Fonds</i>	<i>174.952</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>174.952</i>
<i>Inanna & Ishtar Fonds</i>	<i>4.000</i>	<i>4.000</i>	<i>4.000</i>	<i>4.000</i>
<i>Knoop-Kompierfonds</i>	<i>8.750</i>	<i>2.000</i>	<i>-</i>	<i>10.750</i>
<i>M.J.J. Hooijmans Fonds</i>	<i>-</i>	<i>5.000</i>	<i>-</i>	<i>5.000</i>
<i>Maja & Stijn Koster Fonds</i>	<i>31.340</i>	<i>-</i>	<i>10.000</i>	<i>21.340</i>
<i>Mr. J.W. Oosting Fonds</i>	<i>-</i>	<i>4.000</i>	<i>-</i>	<i>4.000</i>
<i>Nico en Riekje Bijnsdorp Glasfonds</i>	<i>16.000</i>	<i>4.000</i>	<i>1.350</i>	<i>18.650</i>
<i>Norma Kok Fonds</i>	<i>283.000</i>	<i>36.500</i>	<i>5.000</i>	<i>314.500</i>
<i>Plinius Boekenfonds</i>	<i>2.500</i>	<i>7.000</i>	<i>2.500</i>	<i>7.000</i>
<i>Postma-Bosch Fonds</i>	<i>9.300</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>9.300</i>
<i>Raven-Boissevain Fonds</i>	<i>25.000</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>	<i>25.000</i>
<i>Sigrid van Roode Fonds</i>	<i>6.000</i>	<i>2.000</i>	<i>-</i>	<i>8.000</i>
<i>Van der Schans Fonds</i>	<i>35.000</i>	<i>-</i>	<i>24.100</i>	<i>10.900</i>
Midden-Oosten archeologiefonds	-	4.600	-	4.600
Opgravingsfonds private schenkingen	14.884	-	-	14.884
Restauratiefonds private schenkingen	1.980	-	-	1.980
Totaal	4.001.243	850.033	111.408	4.739.868

De particuliere donaties bestaan uit twee groepen: fondsen op naam, met specifieke doelen die door de schenker ingesteld zijn en periodieke en eenmalige donaties, waarbij de donateur een thematisch doel heeft aangegeven (aankopen, opgravingen, restauratie, bibliotheek, educatie). Dit is de reden dat deze schenkingen als vreemd vermogen in de balans zijn opgenomen en niet als eigen vermogen. Het RMO heeft ruim acht ton aan private bijdragen met geoormerkte doelen ontvangen. De erfenis van mevrouw N. Kok is in 2024 afgerond, net als de erfenis van de heer De Jong. Van de erfenis van de heer J. Sterk is €75.000 ontvangen en voor het nog te ontvangen deel is een behoudende schatting opgenomen. Uit de fondsen op naam is € 111.408 onttrokken. Voor inhoudelijke informatie over de fondsen op naam wordt verwezen naar de paragraaf aan het eind van deze jaarrekening.

Het RMO heeft naast de private bijdragen € 550.000 aan het algemene aankoopfonds kunnen toevoegen.

Voorzieningen	Beginsaldo 01-01-2024	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo 31-12-2024
Voorziening Jubileum uitkeringen	75.515	8.718	6.812	77.421
Voorziening Onderhoud en instandhouding	5.911.498	1.358.964	638.699	6.631.763
Totaal Voorzieningen	5.987.013	1.367.682	645.511	6.709.184

De voorziening groot onderhoud vloeit voort uit het – inmiddels niet meer zo – nieuwe huisvestingstelsel. Voor de panden aan het Rapenburg en de Papengracht heeft ingenieursbureau Qualis in 2023 een hernieuwd Meerjaren onderhouds- en instandhoudingsplan (MOIP) afgeleverd. Voor het depot Raamsteeg is dat in 2024 gebeurd.

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Hierdoor worden de kosten over de jaren verdeeld, terwijl de uitgaven over verschillende jaren plaatsvinden en ten laste van de voorziening gebracht worden. Op basis van het MOIP is €720.265 toegevoegd aan de voorziening groot onderhoud.

Overzicht energiehuishouding panden

Jaar	Elektra kWh	Gas M³
2021	800.585	106.717
2022	846.998	105.779
2023	850.937	99.172
2024	798.822	105.274

Het weer is sterk van invloed op het energieverbruik, omdat de klimaatinstallaties verantwoordelijk zijn voor driekwart daarvan. In een warm jaar wordt meer gekoeld en ontvochtigd, met als gevolg een hoger elektraverbruik. In een koud jaar wordt minder gekoeld en meer verwarmd, met als gevolg een hoger gasverbruik. Daarnaast heeft het aantal openingsuren invloed. Het lagere verbruik van 2020 en 2021 is te verklaren door de coronasluitingen. Een vergelijking tussen 2024 en de jaren voor 2020 toont dat de tendens een daling in energieverbruik is. Het gasverbruik is door de recordhoogte aan neerslag gestegen.

De stroom wordt volledig opgewekt uit Nederlandse wind- of zonne-energieprojecten, waarvan garanties van oorsprong zijn geregistreerd en afgeboekt in CertiQ. Hierdoor is te zien dat elektriciteit niet langer is opgenomen in de CO2-uitstoot. Het gasverbruik wordt gecompenseerd door de aanschaf van Gold Standard Vrijwillige Emissie Rechten.

In het MOIP dient een duurzaamheidsadvies voor monumenten (DuMo3) opgenomen te zijn. Dit is een subsidieverplichting. Er is een beperkt aantal ingenieursbureaus die dit mogen uitvoeren. Het RMO heeft dit door dit capaciteitstekort niet in 2024 kunnen afronden. Inmiddels zijn de conceptrapporten beschikbaar. De panden aan het Rapenburg en Papengracht hebben energielabel A, resp. B; het depot Raamsteeg krijgt geen

energielabel, omdat voor depotpanden geen energielabel-rekenmodel bestaat. Voor alle panden geldt dat de noodzakelijke verduurzamingsmaatregelen goede met regulier onderhoud te combineren zijn. De afspraak met OCW is dat de MOIPs na publicatie van de definitieve DuMo3 rapporten geactualiseerd worden.

<i>Langlopende schulden</i>	Beginsaldo 01/01/2024	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo 31/12/2024
Investeringssubsidies	548.124	58.663	431.129	175.658
Investeringssubsidie OnderOns	841.467	-	213.247	628.220
Lening aankoop collectie	751.550	-	375.775	375.775
Investeringssubsidie OCW	-	363.905	55.234	308.671
Reserveren sabbaticals	117.817	42.906	2.726	157.996
Totaal langlopende schulden	2.258.958	465.473	1.078.111	1.646.320

- De langlopende schulden bevatten het deel waarvan de resterende looptijd langer is dan één jaar. Het museum heeft geen schulden aan commerciële kredietverleners.
- De onttrekking aan de investeringsbijdragen betreft afschrijvingen van de vaste opstelling.
- De onttrekking aan de investeringssubsidie dekt de kosten voor het project Onder Ons in 2024.
- De lening aankoop collectie heeft betrekking op de collecties Demarée en Van Wijk/Van Wijk-Slob, die eerder in deze jaarrekening verantwoord zijn onder de vorderingen.
- Het huisvestingsbeleid verlangt dat voor het geactiveerde deel van de instandhoudingsuitgaven een langlopende schuld wordt opgenomen, die gedurende de afschrijvingsperiode van het actief vrij valt ten gunste van het resultaat. Vergelijkbaar wordt omgegaan met de geactiveerde vaste opstellingen. De toevoeging van €58.663 wordt veroorzaakt door de aanschaf van zonnepanelen en een gemotoriseerde hefkar.
- Het niet bestede deel van de huisvestingssubsidie dient te worden verantwoord onder de kort- of langlopende schulden. Het RMO heeft €308.670 toegevoegd aan de investeringssubsidie OCW voor toekomstige afschrijving. De rest van de huisvestingssubsidie is volledig besteedt.

Saldo beginbalans 01/01/2024

0

Huisvestingssubsidie OCW (conform beschikking)	3.668.529
Onttrekking wegens investering correctie voorgaande jaren	-305.241
Onttrekking wegens investeringen (onder Investeringssubsidie OCW)	-58.663
	3.304.624

Onttrekkingen (lasten):

Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf: rente, aflossing en opslagen	178.113
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	96.407
Verzekeringen	32.422
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	55.234
Kosten dagelijks onderhoud	2.079.149
Kosten groot onderhoud - Uitgaven 2024	273.477
Kosten groot onderhoud - dotatie voorziening o.b.v. MOIP	720.265
Overige huisvestingskosten (advieskosten, inspecties e.d.)	8.968
Totaal onttrekkingen	3.444.035

Toevoegingen (baten):

Vrijval Investeringssubsidie OCW	55.234
Overige baten	84.177
Totaal toevoegingen	139.411

Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)

0

Besteed aan publieksactiviteiten, collectiebeheer of algemeen beheer

0

Saldo eindbalans 31/12/2024 (nog te besteden huisvestingssubsidie)

0

Kortlopende schulden	2024	2023
Crediteuren	872.407	340.013
Overige Schulden	796.757	579.210
Borg huurders	18.800	18.800
Meerjarig schenkingen 1 jaar als KVV	375.775	430.375
Nog te ontvangen facturen - Aankoop collectie	-	0
Nog te ontvangen facturen - Accountantskosten	-	14.715
Nog te ontvangen facturen - Algemeen	323.602	23.166
Nog te ontvangen facturen - Andere musea	93.300	11.500
Nog te ontvangen facturen - Dia-digitalisering	-	0
Nog te ontvangen facturen - RVB	-	80.000
Nog te ontvangen facturen - Tentoonstellingen	-	0
Nog te ontvangen facturen voor PAN/AHS	7.324	654
Personeel - salaris, pensioen, soc.lasten, e.d.	296.019	516.645
Verplichting aan PAN/AHS	153.049	155.972
Vooruit ontvangen	129.789	319.180
Totaal	2.248.021	1.911.021

De stijging van de kortlopende schulden wordt veroorzaakt door normale activiteiten die een invloed hebben op de crediteuren. Voor het project Veilig Werken op Hoogte worden nog enige facturen verwacht.

Daarnaast is een toezegging opgenomen van bijna een ton voor de renovatie van het opgravingshuis in Byblos (Libanon) site opgenomen. Deze toezegging is in 2021 gedaan, als tegenprestatie voor het ontvangen van honderden voorwerpen uit Libanon, maar abusievelijk niet als schuld opgenomen. De vooruit ontvangen bedragen dalen met bijna 2 ton door het toerekenen van een deel van de bijdrage van het Mondriaan Fonds voor de exposities Romeinse Villa's en Het Jaar 1000. De overige vooruit ontvangen bedragen hangen grotendeels samen met de reizende tentoonstelling *Egypt: Land of Discoveries*, die in Australië te zien is.

Niet uit de balans blijken rechten en verplichtingen

Huurverplichting

Vanaf 2024 huurt het RMO 16.737 m2 BVO van het RVB. De huurprijs heeft drie componenten: aflossing, rente en een geïndexeerde opslag. De huurovereenkomst heeft een opzegtermijn van 12 maanden. De niet uit de balans blijken verplichting voor aflossing en rente in 2025 bedraagt €192.898.

Pensioenregeling

Het RMO heeft een collectieve middelloon pensioenregeling. Deze is afgesloten bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) en kwalificeert als een directe bijdrageregeling. De opgebouwde rechten worden jaarlijks gefinancierd. De dekkingsgraad van PFZW was 109.5% per 31 december 2024, 3,2% hoger dan een jaar eerder. De looptijd van de pensioenovereenkomst is tien jaar vanaf 1 januari 2021. Tenzij het RMO uiterlijk zes maanden voor het aflopen van de overeenkomst aangetekend opzegt, wordt de overeenkomst telkens voor tien jaar verlengd. Bij tussentijdse opzegging is het RMO PFZW een vergoeding verschuldigd.

Instellingssubsidie Basisinfrastructuur en Erfgoedwet

Het ministerie van OCW heeft voor de periode 2025/2028 op Prinsjesdag 2024 subsidiëring toegezegd en dit per beschikking meegedeeld aan het RMO. De subsidie heeft drie componenten: specifiek cultuurbeleid, collectiebeheer en huisvesting. Voor specifiek cultuurbeleid verwacht het RMO voor 2025 een bedrag van €5,1 miljoen (prijspeil 2024) waarvan €488.654 geoormerkt is voor de Stichting Archeohotspots. Het RMO fungeert als administratiekantoor voor dit deel van de subsidie. De subsidie voor collectiebeheer bedraagt €1,069 miljoen. Net als bij de andere subsidiecomponenten is hier in de loop van 2025 een indexatie te verwachten. Naast de toezegging voor huisvesting gedaan in de beschikking ter hoogte van €3,449 miljoen heeft het ministerie extra subsidie van €219.030 voor verduurzaming van het deot Raamsteeg toegezegd. De beschikking dienaangaande wordt begin 2025 verwacht.

Op de toegezegde subsidies is wet- en regelgeving van toepassing, die door de overheid gepubliceerd wordt. Dit betreft o.a. een meldingsplicht en verplichtingen aangaande planmatig beleid, onderhoud en investeringen. Het museum voldoet aan alle opgelegde verplichtingen. Voor de ontvangen subsidies dient jaarlijks een aanvraag tot vaststelling van de subsidie te worden ingediend bij OCW. Deze jaarrekening is onderdeel van de eindverantwoording en daarmee de vaststellingsaanvraag.

Overeenkomst VriendenLoterij

In 2023 heeft de VriendenLoterij de partnerovereenkomst met het RMO verlengd tot en met 2028. De VriendenLoterij keert jaarlijks een vast bedrag van €250.000 aan het RMO uit en een variabel bedrag, dat afkomstig is uit het geoormerkt werven.

Toelichting op de categoriale exploitatierekening

De onderstaande toelichtingen zijn ook van toepassing op de functionele exploitatierekening.

Publieksinkomsten binnenland

Hier worden de opbrengsten uit de kaartverkoop en de opbrengsten van de museumwinkel verantwoord. De daling in inkomsten uit kaartverkoop wordt veroorzaakt door minder bezoekers dan in 2023. In de museumwinkel zijn met name boeken en stationary (souvenirs) populair.

Publieksinkomsten Buitenland - Tentoonstellingen

Hier worden de opbrengsten verantwoord van de verkoop van de tentoonstelling Egypt: Land of Discoveries die aan de Tokyo Shimbun in Japan (acht locaties), Dong-A-Ilbo in Korea en aan het Western Australian Museum (namens drie musea) is verkocht. De basis van de gefactureerde bedragen wordt gevormd door de contracten met de verschillende partners. De geboekte omzet is echter op basis van de projectvoortgang.

Indirecte opbrengsten

Het betreft hier hoofdzakelijk de inkomsten van de verhuur van een deel van Rapenburg 26. Andere posten betreffen de winstuitkering die het RMO van Vermaat ontving voor de huur van het museumcafé en de daaraan verbonden inkomsten omtrent gas/water/licht en de afschrijvingskosten van de verbouwing van het café. Daarnaast ontving het RMO een bescheiden servicefee van Stichting ArcheoHotspots.

Bijdragen uit private middelen – Particulieren/vrienden

Hierin zijn zowel de kleine donaties van €2-10 te vinden, als eenmalige en periodieke giften tot ca €10.000. In aantal klein, maar als bedrag substantieel, zijn de bijdragen uit de testamenten en legaten. Dit betreft de afronding van de nalatenschap van mevr. N. Kok (ten gunste van het Norma Kok fonds dat zij bij leven had opgericht), de afronding van de erfenis van dhr. De Jong (ten gunste van de exploitatie), en de nalatenschap van de heer J. Sterk, die nog niet volledig is afgerond. De verantwoorde baten zijn het te verwachten bedrag op basis van informatie van de notaris. Daarnaast bevat deze post de derde aflossing van twintig procent van de koop/schenkovereenkomst met de familie Van Wijk van een collectie tinnen voorwerpen. Deze post is terug te vinden bij de kosten aankoop collectie.

Bijdragen uit private middelen – Fondsen

Het RMO is het Mondriaan Fonds, de Koninklijke Bibliotheek en de Nico Nap Foundation erkentelijk voor de bijdrages aan diverse tentoonstellingen en het Metamorfozeproject.

Bijdragen uit private middelen - Goede doelen loterijen

Deze post bevat twee bijdragen van de VriendenLoterij: de reguliere jaarlijkse bijdrage van €250.000 en de fluctuerende jaarlijkse bijdrage uit het geoormerkt werven en extra trekkingen. Bovendien is er voor het project OnderOns een bedrag van €213.247 vrijgevallen van het totaal van de € 1,1 miljoen wat in 2022 is ontvangen.

Personeelslasten	2024	2023
Overige personeelslasten	294.100	456.837
Pensioenlasten	362.677	361.892
Salaris	3.548.016	3.390.937
Sociale lasten	586.853	567.802
Werkkosten	41.220	40.479
Totaal	4.832.866	4.817.946

Eind 2024 waren er 61,7 fte (2023: 60,2) bij het RMO in dienst. Er was een beperkt aantal vervangende vacatures, die deels intern en deels extern zijn ingevuld.

Werkzame personen		Realisatie 2024			Begroting 2024	Realisatie 2023		
Uren werkweek fte*	Personen	aantal fte	bedrag	bedrag €	Personen	aantal fte	bedrag	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	64	52,33	4.187.272	4.194.385	60	49,97	3.989.304	
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	20	9,37	504.091	173.285	26	10,26	619.844	
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	2	0,85	133.406		4	1,00	208.798	
Overige werkzame personen	0	0,00	0		0	0,00	0	
Stagiair(s)	4	4,00	8.098		0	0,00	0	
Vrijwilligers	44	2,96			50	3,50		

***1 fte is 36 uur**

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten waren hoger dan in 2023, hoofdzakelijk door het project Veilig Werken op Hoogte. Voor de periode tot 2034 lijkt de Huisvestingsvoorziening voldoende, zelfs als de inflatie aantrekt. Op basis van het MOIP is de Huisvestingsvoorziening gedurende die periode niet minder dan 1,6 miljoen euro. Het management vindt dit voldoende om voor onverwachte grote onderhoudswerkzaamheden een voldoende buffer te hebben.

Verantwoording Projectsubsidie "Veilig Werken op Hoogte"

Projectsubsidie Veilig Werken op Hoogte		Bedrag van toewijzing		Lasten verslagjaar 2022	Lasten verslagjaar 2023	Lasten verslagjaar 2024	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
Toewijzing	kenmerk	Datum	EUR				EUR	EUR
Verlening	34810190	28-11-2022	911.542					
Wijziging verlening	44121321	25-3-2024	177.910	-	335.328	754.124	1.089.452	0
Totaal			1.089.452					0

De lasten voor het project Veilig Werken op Hoogte bedroegen €1.574.004. Het niet bekostigde deel van het project is uit de reguliere Huisvestingssubsidie gefinancierd. Bij het indienen van de projectsubsidieaanvraag waren er (achteraf) drie oorzaken voor de niet voorziene kosten hebben:

- Door de korte tijd waarin de projectsubsidieaanvraag voorbereid moest worden, was het niet mogelijk alles te overzien en voor alles een offertes te realiseren. Kosten als gemeentelijke leges voor de omgevingsvergunningen (€50 duizend) en andere kosten waren niet begroot.
- Het verkrijgen van de omgevingsvergunningen nam een groot deel van 2023 in beslag. Door de hoge inflatie in dat jaar, stegen de bouwkosten met 8-10%.
- De grootste kostenstijging werd veroorzaakt door een slechtere staat van de daken dan verwacht. Op veel plaatsen is extra versterking aangebracht, voordat valbeveiliging aangebracht kon worden. Ook was het onmogelijk om op bestaande zinken daken valbeveiliging aan te brengen

Overige lasten	2024	2023
Advieskosten	99.780	136.269
Algemene kosten	583.555	632.449
Kantoorkosten	1.666.148	1.201.806
Kosten ontwerp en opbouw tentoonstellingen	1.251.382	1.103.978
Kostprijsverkoop museumwinkel	322.816	327.453
Totaal	3.923.682	3.401.956

De overige lasten zijn gestegen t.o.v. 2023, mede door de verbetering van het wifi-netwerk. Over de algemene kosten loopt de dotatie aan de balans van de voor Stichting Archeo Hotspots ontvangen subsidie, evenals de vrijval ten gunste van de door hen gemaakte kosten.

Verschillen ten opzichte van de begroting

De begroting van de categoriale exploitatierekening is het belangrijkste planningsinstrument. De jaarbegroting is een secundair managementinstrument, in combinatie met de prognoses. De voornaamste afwijkingen tussen de begroting en realisatie zijn:

- Legaten en andere private bijdragen zijn een half miljoen hoger dan begroot. Deze post wordt terughoudend begroot, vanwege de hoge mate van onzekerheid.
- De bijdragen van het Mondriaan Fonds waren tijdens de begroting niet voorzien, waardoor de private fondsen 2 ton hoger dan begroot zijn.

- In 2022 heeft het RMO ruim 1 miljoen van de VriendenLoterij ontvangen voor het project Onder Ons, die als balanspost is opgenomen. De financiering van het project ter hoogte van ruim 2 ton in 2024, vanuit de balans, was als zodanig niet begroot en verbeterd de bijdragen uit goede doelen loterijen.
- De prijsbijstelling voor loon- en prijscompensatie in de OCW-subsidies was hoger dan begroot. Deze post wordt terughoudend begroot vanwege de onzekerheid die ermee verbonden is.
- Het RMO realiseerde substantiele renteinkomsten, die conservatief in de begroting waren opgenomen. De rentebaten van bijna 6 ton waren driemaal hoger dan voorzien.
- Aan de kostenkant vallen de aankopen van 1,25 miljoen in het oog, 8 ton hoger dan begroot. Aankopen zoals de muntschat van Bunnink, maquettes van de zeven wereldwonderen en het schedelfragment 'Krijn' kunnen niet gepland worden, en veroorzaken afwijkingen t.o.v. de begroting.
- De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot. Doordat het nieuwe huisvestingsstelsel pas in de voorlaatste week van 2023 besloten werd, kon deze post tijdens het begrotingsproces voor 2024 in oktober 2023 niet juist ingeschat worden.
- Onder de streep zijn de positieve afwijkingen t.o.v. de begroting hoger dan de negatieve afwijkingen. Dit vindt weerslag in een dotatie i.p.v. een onttrekking aan het aankoopfonds en aan de fondsen op naam.

Toelichting op de functionele exploitatierekening

In het Handboek OCW worden de termen Publieksactiviteiten en Collectiebeheer gebruikt. In deze jaarrekening wordt meestal Publieksfunctie en Collectiefunctie geschreven. De betekenis is identiek.

Baten

Directe inkomsten worden op basis van de aard der inkomsten toegewezen. In de regel leidt dit tot een toewijzing aan de publieksfunctie. Indirecte inkomsten worden op basis van de aard der inkomsten toegewezen. Wanneer dit niet mogelijk is, worden ze toegewezen aan algemeen beheer. Bijdragen uit private en publieke middelen zijn naar de aard toegewezen.

De OCW-subsidie voor publieksactiviteiten (BIS) komt ten gunste van de publieksfunctie. Vergelijkbaar geldt dat de subsidie OCW, onderdeel collectiebeheer, volledig aan de collectiefunctie is toegewezen.

De huisvestingssubsidie is op basis van vierkante meters verdeeld. In het verleden benutte de publieksfunctie 5.810m² van de totale 14.089m² vloeroppervlakte. De collectiefunctie benut 7.881m² en de rest is algemeen beheer. Doordat het RMO en Boerhaave de voormalige leegstand aan de Raamsteeg sinds 2024 in gebruik hebben wijzigd de totale vloeroppervlakte naar 14.995m² waarbij de toename volledig door de collectiefunctie gebruikt wordt. De percentuele verdeling is nu 38,7% publieksfunctie, 58,6% collectiefunctie en 2,7% algemeen beheer.

Lasten

Met uitzondering van kostenplaatsen die gerelateerd zijn aan huisvesting, zijn alle kostenplaatsen toegewezen aan de publieksfunctie, de collectiefunctie of aan het algemene beheer. Huisvesting-kostenplaatsen zijn verdeeld naar rato van het vloeroppervlak. Algemeen beheer bevat de lasten voor directie/management, ICT, P&O, secretariaat en financiën. Dit wordt verhoogd met een toewijzing van circa 1% van de huisvestingslasten. Alle andere lasten zijn direct aan de publieks- of collectiefunctie toegewezen.

Subsidiering Collectiefunctie door Publieksfunctie

De functionele exploitatierekening toont aan dat de collectiefunctie voor een bedrag van circa €2 miljoen door de publieksfunctie gesubsidieerd wordt. Dit is het bedrag dat, voor een adequate uitvoering van de collectietaken, door de Erfgoedwet opgedragen, ontbreekt. Het RMO wijst OCW ieder jaar op de deze onvoldoende bekostiging van de collectiefunctie. Het ontbrekende bedrag is sinds 2017 ieder jaar minstens €1,3 miljoen.

Jaarrekening 2024

WNT verantwoording

De Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en in de regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, beden gedateerd 26 februari 2014.

Het bezoldigingsmaximum voor 2024 is €233.000. Het individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en duur van het dienstverband, waarbij de omvang nooit groter is dan 1 fte.

<i>Bezoldiging directeur</i>	W.Weijland
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.102
Beloningen betaalbaar op termijn	17.392
<i>Bezoldiging</i>	<i>143.494</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt
Bezoldiging 2024	143.494
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt

Gegevens 2023	W. Weijland
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.102
Beloningen betaalbaar op termijn	17.568
<i>Bezoldiging</i>	<i>143.670</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging 2023	143.670

Honoraria toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2024								
	C. Stolker	M. van den Tweel	M.J. Versluys	C. Hijmans van den Bergh	A. van Geel	D. Jironet Loewe	L. Abid	G. Massom
Functie(s)	Voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid
Periode	01/01-31/12	01/01-30/04	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-30/04	01/01-31/12	01/05-31/12	01/05-31/12
Bezoldiging	€0	€662	€2.045	€2.796	€0	€2.045	€692	€1.774
Individueel toepasselijk bezoldigings-maximum	€34.950	€7.703	€23.300	€23.300	€7.703	€23.300	€15.597	€15.597
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2023								
Functie(s)	Voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid	Geen lid	Geen lid
Functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12		
Bezoldiging	€0	€2.906	€2.590	€3.232	€0	€2.590		
Individueel toepasselijk bezoldigings-maximum	€33.450	€22.300	€22.300	€22.300	€22.300	€22.300		

De raad van toezicht wordt vergoed conform een vacatiegeldregeling waarin de vergoeding van eventuele gemaakte onkosten is verdisconteerd. De vergoedingen voor een bijgewoonde vergadering zijn afgeleid van het 'Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies'. Dit besluit verwijst naar het maximum van salarisschaal 18 van bijlage B van Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984.

Verantwoording bezoldiging directeur

Op verzoek van het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) zijn de gegevens omtrent de bezoldiging van de directeur opgenomen. Op deze gegevens is een BSD-score van 465 van toepassing. De bezoldiging ligt onder het maximumbedrag dat van toepassing is bij deze score.

Bezoldiging volgens beloningsregeling goede doelen organisaties	
Jaarinkomen	
Brutoloon/ salaris	107.895
Vakantiegeld	9.056
Vaste eindejaarsuitkering	3.849
Vakantiedagen	nvt
Totaal	120.799
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	5.303
Pensioenlasten (wg deel)	17.392
Pensioencompensatie	
Overige beloningen op termijn	
Uitkeringen beëindiging dienstverband	
Totaal bezoldiging 2024	143.494

Jaarrekening 2024

Goedkeuring en vaststelling

Deze jaarrekening 2024 van de Stichting Rijksmuseum van Oudheden, is door de raad van toezicht op 25 maart 2025 goedgekeurd en aansluitend door de directie vastgesteld.

Namens de raad van toezicht

Carel Stolker

Cateautje Hijmans van den Bergh

Disa Jironet

Miguel John Versluys

Laïla Abid

Gohdar Massom

Namens de Stichting Rijksmuseum van Oudheden

Wim Weijland
Directeur-bestuurder

Overige gegevens

Private fondsen op naam - Het RMO is private donoren erkentelijk voor alle bijdragen, zowel klein als groot. Hieronder zijn de fondsen op naam in volgorde van oprichting beschreven.

Legaat Gildemeester

Het legaat Gildemeester betreft een onaantastbare hoofdsom van €174.952. Volgens het testament kan enkel het rendement aangewend worden voor aankopen. Vanaf 2023 wordt geen rente meer berekend. Het RMO is voornemens de hoofdsom in 2028, een eeuw na de totstandkoming van het fonds, toe te voegen aan het private aankoopfonds.

Elisabet Huss Fonds

Mevrouw Huss doneerde in diverse jaren bedragen bedoeld aankoop van objecten, bibliotheekboeken en onderzoek. Er was een laatste toevoeging vanuit haar estate en er waren onttrekkingen in relatie tot onderzoekskosten voor de exposities Romeinse villa's en Het jaar 1000.

Eega van Asklepios Fonds

Dit fonds is bedoeld voor Griekse en Etruskische aankopen. De schenker, inmiddels overleden, wenste anoniem te blijven. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Van der Schans Fonds

In 2016 werd een legaat van Marinus Willem van der Schans ontvangen, bedoeld voor aankoop en restauratie van voorwerpen. Er waren onttrekkingen ten behoeve van een restauratie- van voorwerpen voor de Romeinse villa tentoonstelling en voor de restauratie van papyri.

Drs. W. Barreveld Fonds

Mevrouw Barreveld stelde dit fonds in, bedoeld voor financiële ondersteuning van opgravingen, met een voorkeur voor steunverlening voor studentendeelname. Er waren geen onttrekkingen.

Dhr. en mevr. Postma-Bosch Fonds

Wijlen de heer en mevrouw Postma-Bosch creëerden dit fonds in 2017, bedoeld voor activiteiten op het gebied van prehistorische Noordzee-archeologie. Er waren geen onttrekkingen.

Dhr. en mevr. Knoop-Kompier Fonds

De heer en mevrouw Knoop-Kompier richtten in 2019 dit fonds op, bedoeld voor ondersteuning van antiek textiel in de breedste zin. Het betreft een periodieke schenking van €2.000 gedurende tien jaar. Er waren geen onttrekkingen.

Nico en Riekje Bijnsdorp Glas Fonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €4.000 per jaar, gedurende vijf jaar, voor de aankoop, instandhouding en studie naar glas in de oudheid. Voor de restauratie van een buidelbeker kon een freelance restaurator ingehuurd worden,

Sigrid van Roode Fonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €2.000 gedurende tien jaar. Het fonds is bedoeld voor publicaties over archeologische sieraden. Er waren geen onttrekkingen.

Norma Kok Fonds

Dit fonds werd door Norma Kok opgericht voor aankoop en restauratie van voorwerpen uit de Nederlandse archeologie. Norma Kok bedacht het RMO met een percentage van haar vermogen. Wij herdenken haar in dankbaarheid. Ten behoeve van restauratie van metalen objecten is er, gefinancierd vanuit dit fonds, een dag per week een metaalrestaurator aangesteld.

Dougga Fonds

Dit fonds voor educatie in brede zin is in 2021 opgericht. Het betreft een periodieke schenking van €2.000 per jaar. De schenkers wensen anoniem te blijven. Het RMO ontving een aanvullende schenking, bedoeld om meer scholieren te bereiken. Er is €4.000 onttrokken voor de organisatie van het evenement Echoes of the Nile en educatieve producten voor de Bronstijdtentoonstelling.

Dhr. en mevr. Raven-Boissevain Fonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €10.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor restauratie, met een lichte voorkeur voor Egyptische objecten. Er is €10.000 onttrokken ten behoeve van restauratie en inventarisatie van de papyruscollectie.

Co Sloof Fonds

Mevrouw Sloof-van der Wal richtte dit fonds op ter nagedachtenis aan haar echtgenoot. Het betreft een periodieke schenking van €4.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor aankoop, onderzoek, restauratie en presentatie van de Romeinse geschiedenis. Er waren geen onttrekkingen.

Thöne Fonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €4.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor de Egypte-collectie in brede zin. Er is €2.000 onttrokken ten behoeve van restauratie- en inventarisatie van de papyruscollectie.

Stijn en Maja Koster Fonds

Dit fonds betreft een eenmalige schenking voor restauratie van papyri. Er is €10.000 onttrokken ten behoeve van restauratie en inventarisatie van de papyruscollectie.

Plinius Boekenfonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €4.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor aankoop van antiquarische boeken. Er is €2.500 onttrokken voor de aanschaf van het boek 'Dagverhaal van eene reize van Groot Cairo na den Berg Sinai en terug. Amsterdam' (1754) van Robert Clayton.

Inanna & Ishtar Fonds

Dit fonds betreft een periodieke schenking van €4.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor multidisciplinaire aandacht voor Mesopotamische godinnen. Er is €4.000 onttrokken voor de productie van een audiovisueel in de vernieuwde vaste opstellingen oude Midden Oosten. Centraal daarbij staan de godinnen Lamastu en Ishtar.

Doggerland Fonds

Dit fonds voor de prehistorie van de Noordzee in brede zin is ingesteld vanuit een legaat en erfenis van de heer Jan Sterk. Wij herdenken hem in dankbaarheid. Er zijn in het jaar van ontstaan geen onttrekkingen gedaan.

Beato Fonds – Dit fonds, waarvan de schenker anoniem wenst te blijven, betreft een periodieke schenking van €30.000 per jaar gedurende vijf jaar en is bedoeld voor aankoop van prenten, tekeningen en fotografie over archeologische onderwerpen en boeken over hetzelfde onderwerp. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

M. Hooymans Fonds - Mevrouw Hooymans stelde een fonds in met een periodieke schenking van €5.000 per jaar voor aandacht voor de Romeinse geschiedenis in brede zin, mede ingegeven door haar zevenjarig verblijf in Rome. Er zijn geen onttrekkingen gedaan.

Mr. J.W. Oosting Fonds - De heer Oosting maakt via een periodieke schenking van €4.000 de organisatie van een jaarlijkse Herta Mohr-lezing over een Egyptologisch onderwerp mogelijk. Herta Mohr (1914-1945) was een Oostenrijkse egyptologe en de eerste vrouw die in Nederland als zodanig afstudeerde. Ze publiceerde over de grafkapel van Hetepherachty (in het RMO) en werd omgebracht in Bergen-Belsen. In 2024 vernoemde de Universiteit Leiden een gebouw naar haar.

Jaarrekening 2024

Prestatieverantwoording	2024	Doel 2024	2023
Tentoonstellingen	11	12	12
Totaal bezoek museum	192.878	180.000	207.103
Reguliere bezoeken	166.430		181.623
waarvan gratis kinderen < 5 jaar	1.571 (0,8%)		1.826 (0,9%)
waarvan gratis kinderen 5-18 jaar	21.653 (2,9%)		26.598 (3,9%)
waarvan gratis studenten (mbo/hbo/wo)	10.247 (5,3%)	5.000	10.062 (4,9%)
waarvan gratis volwassenen (ontvangsten)	11.028 (5,7%)		11.438 (6%)
waarvan betaald	121.931		131.699
Bezoeken Primair Onderwijs	9.503	10.000	10.907
Bezoeken Voortgezet Onderwijs	15.493	12.500	12.606
Bezoeken mbo	1.452		1.967
Deelname digitale activiteiten	21.097	niet gesteld	26.573
Videolessen Primair Onderwijs	1.307		2.822
Videolessen Voortgezet Onderwijs	585		685
Livestreamrondleidingen volwassenen	-		-
Overige activiteiten	19.205		23.006
Website			
Bezoeken website	595.908	600.000	643.229
Unieke bezoekers website	382.657	350.000	422.803

Schoolgebonden en openbare activiteiten

Overige activiteiten	Activiteiten 2024	Deelnemers 2024	Activiteiten Doel	Deelnemers Doel	Activiteiten 2023	Deelnemers 2023
Schoolgebonden activiteiten:	120	3.808	niet gesteld	niet gesteld	188	4.820
Waarvan PO	0	0	niet gesteld	niet gesteld	0	0
Waarvan VO	5	489	niet gesteld	niet gesteld	10	393
Waarvan MBO/HO	51	1.427	niet gesteld	niet gesteld	59	860
Waarvan PO - digitaal	38	1.307	niet gesteld	niet gesteld	109	2.882
Waarvan VO - digitaal	26	585	niet gesteld	niet gesteld	27	685
Openbare activiteiten	464	48.375	niet gesteld	niet gesteld	518	54.517
Totaal overige activiteiten	584	52.183	niet gesteld	niet gesteld	706	56.538

Om consistent met eerdere jaren te zijn wordt het ontvangen van ruim 1.000 schoolklassen in het museum niet gezien als een schoolgebonden activiteit. Wel worden digitale lessen meegerekend, omdat de kinderen dan immers schoolgebonden in de klas zitten. Daarnaast tellen colleges mee die medewerkers aan universiteiten

Jaarrekening 2024

hebben gegeven mee, alsmede bijscholing van docenten en aanwezigheid op onderwijscongressen. Dit aantal was 120 (2023: 188) met 3.808 deelnemers (2023:4.820) . Dit is inclusief de digitale rondleidingen voor schoolklassen.

Er zijn 584 activiteiten (2023: 706) georganiseerd met 52.183 deelnemers (2023: 59.337), inclusief de schoolgebonden activiteiten). Het is de optelsom van lezingen, congressen, kinderevenementen, cursusdagen, onderwijs, en evenementen, vaak in samenwerking met partners. Het zijn activiteiten die de deelnemers met andere ogen naar de collectie laten kijken. Het zijn activiteiten die voor gelaagdheid en diversiteit in de kennisoverdracht zorgen. Van het totaal aantal deelnemers waren 31.678 bezoekers fysiek aanwezig en waren 20.505 deelnemers online.

Bijlage I: Herziene reflectie Fair Practice Code

Het RMO onderschrijft de Fair Practice Code. Onderstaande reflectie is gebaseerd op de vijf kernwaarden van de code: solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen. Deze waarden zijn onderverdeeld in tien thema's, om zo niet alleen als werk- en opdrachtgever naar Fair Practice te kijken, maar ook vanuit het perspectief van werknemers, stagiairs, vrijwilligers en opdrachtnemers, om hen de beste werkomgeving te kunnen bieden.

Professionele ontwikkeling

- Het RMO draagt bij aan de ontwikkeling en groei van het museum en de medewerkers, stagiairs, vrijwilligers en opdrachtnemers. In het opleidingsbeleid is beschreven welke ruimte er is voor ontwikkeling van medewerkers. Dat behelst het bevorderen van de kwaliteit van het eigen werk, het creëren van interne mobiliteit om doorstroming te bevorderen alsmede het bieden van opleidingen die medewerkers kansen bieden op de arbeidsmarkt.
- Er is sprake van structurele feedback door middel van voortgangsgesprekken, intervisie door collega's en evaluaties van projecten.
- Er is ruimte voor medewerkers om te werken aan het uitbreiden van hun netwerk en inspiratie op te doen door het bijwonen van evenementen en het aanmoedigen van het uitwisselen van kennis en contacten binnen en buiten de museale wereld.
- Het museum staat nevenfuncties van medewerkers toe.
- Stagiairs worden volwaardig betrokken bij de dagelijkse werkzaamheden en krijgen kansen om zich te ontwikkelen door (eigen) projecten en vraagstukken.
- Voor het RMO is de inzet van een grote groep vrijwilligers essentieel. In 2024 is het Vrijwilligersbeleid geactualiseerd. Ook vrijwilligers worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen binnen het RMO, o.a. door ook op andere afdelingen werkzaamheden te verrichten. Wij beschouwen hen net als medewerkers als interne kandidaat bij interne vacatures.

Duurzaamheid

- In de organisatie wordt geproduceerd met het oog op kwaliteit en lange termijn: een duurzame bedrijfsvoering. Niet alleen geldt dit voor de scholing en talentontwikkeling van medewerkers, ook wordt er gelet op het voorkomen van fysieke en mentale overbelasting. Uit een medewerkers onderzoek van 2023 zijn een aantal actiepunten op deze en andere vlakken naar boven gekomen, die worden onderzocht en/of aangepakt.
- Het RMO biedt ruimere secundaire arbeidsvoorwaarden dan vastgesteld in de museum cao, gericht op een duurzame relatie met gezonde en gemotiveerd medewerkers.
- Met kapitaal, zowel materieel als immaterieel wordt verantwoord omgegaan.
- Het RMO zal in 2025 een beleidsreflectie op de code Verantwoord Marktgedrag vaststellen.
- Met het Green Key Goud label zet het museum zich in voor duurzaamheid op het gebied van gebouwenbeheer en inkoop. Dit omvat het energieverbruik, duurzame aanpassingen, evenals inkoop van duurzame materialen, met het oog op Fair Chain en circulair ondernemen.

Gezond werken

- Het RMO zet zich in voor een gezonde werkomgeving, voor werknemers, stagiairs en vrijwilligers. Er is een ARBO team. In 2024 is een RIE uitgevoerd voor de kantoren, de restauratieateliers, de depots en het museum. Aanbevelingen voor verbeteringen worden opgevolgd.
- De organisatie is verzekerd tegen risico's voor ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid.
- De pensioenregeling is ondergebracht bij PFZW.
- Bij het RMO wordt gelet op werkdruk door middel van de medewerkers onderzoeken en gesprekken met collega's en de leidinggevenden.
- Voor woon/werk verkeer per fiets of per voet is er ook een reiskostenvergoeding.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden als de generatieregeling en buitengewoon verlof zijn ruimer geformuleerd dan de minimum Cao-afspraken.
- Het museum biedt fruit op het werk aan.

- Het RMO stimuleert medewerkers om op de fiets naar het werk te komen, door deel te nemen aan het Nationale Fietsplan. Daarnaast biedt het RMO medewerkers die hieraan meedoen eenmalig €200,- als extra stimulans.

Transparantie in financiën

- Het RMO plaatst de jaarrekening en het jaarverslag op de eigen website. Een reflectie op de Governance Code Cultuur, de Code Culturele Diversiteit & Inclusie, het profiel van de raad van toezicht en deze Fair Practice Code maken daar deel van uit.
- Het MT van het RMO presenteert ieder jaar beknopt de begroting aan medewerkers en laat de begroting en het jaarplan goedkeuren door de raad van toezicht.
- Het RMO hanteert het vier-ogen principe, waardoor controle is op de juistheid van uitgaven voordat deze gefiatteerd en betaald worden.
- Het RMO houdt zich aan de Aanbestedingswet 2012.
- Het RMO is transparant over de honorering van de leden van de raad van toezicht en de directie, volgt de WNT en publiceert deze in deze jaarrekening en het jaarverslag.

Veilig werken

- Het RMO heeft richtlijnen en protocollen voor een veilige werkomgeving, zowel fysiek als mentaal.
- Het interne Arbo-team houdt zich bezig met de richtlijnen voor een veilige werkomgeving, bijvoorbeeld door het uitvoeren van Risico Inventarisering & Evaluatie dooreen externe partij om de veiligheid in alle panden te laten onderzoeken en aan de hand van de uitkomsten verbeteringen door te voeren. De afspraak is dat Arbo-klachten binnen drie maanden verbeterd worden.
- Voor medewerkers is een intern integriteitsbeleid opgesteld. Hierin zijn protocollen rondom ongewenst gedrag, een interne en externe vertrouwenspersoon, declaraties, omgang met pers en sociale media e.d. opgenomen.
- Voor klachten en meldingen omtrent integriteit van bezoekers is een extern beleid opgesteld en kunnen zij deze indienen bij een speciaal mailadres.
- Alle nieuwe medewerkers, stagiairs en vrijwilligers dienen voor de eerste werkdag een Verklaring omtrent gedrag of actueel veiligheidsonderzoek te overleggen, voordat sleutelpas en computeraccount aangevraagd kunnen worden.

Toezicht

- De organisatie en raad van toezicht past de Governance Code Cultuur toe en verantwoordt dit jaarlijks in het jaarverslag en deze jaarrekening
- Vanuit de directeur is volledige openheid over nevenfuncties, waarbij belangenverstrengeling wordt voorkomen door toezicht hierop vanuit de raad van toezicht.
- Relevante nevenfuncties van leden van de raad van toezicht worden tijdig gemeld en gepubliceerd in het jaarverslag en op de website.

Auteursrechten

- Het RMO gaat zorgvuldig om met representatie en vermelding, door toezicht op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht. Dat is zichtbaar middels publicaties in analoge en digitale media, in colofons en aftitelingen.
- ZZP'ers en ingehuurde bedrijven behouden hun auteursrecht.
- Auteursrechtvergoedingen bij exploitatie-overeenkomsten worden contractueel vastgelegd.
- Op collectiedata en afbeeldingen geldt een Creative Commons-licentie, met behoud van rechten maar daarbij toestemming aan anderen om het werk te verspreiden en delen.

Werken aan fair practice

- Het RMO zal opdrachtnemers bevragen over hun toepassing van de Fair Practice Code.
- Er is ruimte voor feedback en prestatieafspraken op het gebied van fair practice van de organisatie door opdrachtnemers én werknemers, middels een open deur beleid, feedback en/of jaarlijkse (voortgangs)gesprekken.

- Als lid van de Museumvereniging is het RMO op de hoogte, en draagt zij bij aan, fair practice binnen de museale sector.
- Er is in de organisatie bereidheid tot het delen van kennis en ervaringen op het museale vlak met collega's en derden.

Diversiteit & Inclusie

- De Code Diversiteit & Inclusie & Toegankelijkheid wordt toegepast.
- Het RMO heeft een DIT-beleid voor de periode 2021-2024. Dit wordt geactualiseerd voor de periode 2025-2028. De doelen op de aspecten personeel, publiek, programmering en partners worden beschreven. Aan "de 4P's" is de p van Perspectief toegevoegd.
- Er is een werkgroep DIT die zich bezig houdt s vraagstukken, een entamerende rol heeft, toezicht houdt op de huidige stand van zaken en workshops aanbiedt aan medewerkers. Hierbij wordt externe expertise betrokken.
- De raad van toezicht is in alle aspecten divers van samenstellingen
- Er is een beperkte mobiliteit in de organisatie, waar meer dan 95% in vaste dienst is, met uitzondering van de Publieksdienst. Uiteraard streeft het museum naar een groei van medewerkers, stagiairs, vrijwilligers met een migratieachtergrond. Voor dit proces is naast geduld nadrukkelijke aandacht in het wervingsproces nodig.
- Er wordt gebruik gemaakt van externe klankbordgroepen (bezoekers, mensen uit herkomstlanden, vakspecialisten) bij het ontwerpen van vorm en inhoud van (vaste) tentoonstellingen.
- Er is structureel aandacht voor reflectie op de collectie, bedreigd erfgoed, bijvoorbeeld door een jaarlijkse presentatie met de titel 'Collectie // Reflectie' en het organiseren van debat- en lezingenavonden
- Er bestaan rondleidingen voor slechtzienden en blinden, zowel voor volwassenen als voor kinderen.
- In 2025 worden de eerste prikkelarme openstellingen aangeboden.
- Met een focus op gastvrijheid en programmering richting alle groepen in de Leidse samenleving worden er vanaf 2025 structureel donderdagavondenopenstellingen georganiseerd, erop gericht om met ene multiperspectieve programmering diverse doelgroepen te ontvangen.
- In 2022 is een onafhankelijk toegankelijkheidsrapport opgesteld. De adviezen worden in fases geïmplementeerd bij de inrichting van het museum en verbeteren de toegankelijkheid voor werknemers en bezoekers.

Eerlijke vergoeding

- Het RMO volgt de museum cao.
- De inschaling van de functies wordt in 2025 opnieuw vastgesteld, als gevolg van een nieuw functiehuis.
- Freelance medewerkers worden eerlijk en marktconform betaald.
- Vrijwilligers ontvangen een reiskostenvergoeding. Met hen worden functioneringsgesprekken gevoerd. In een overeenkomst worden wederzijdse rechten en plichten vastgelegd.
- De inzet van alle vrijwilligers is circa 4,5 fte per jaar, afgezet tegen circa 56 fte werknemers.
- Vrijwilligers en stagiairs verdringen geen bestaande arbeidsplaatsen met hun werk.
- Stagiairs ontvangen een vergoeding van €500 per maand o.b.v. minimaal 32 uur per week.
- Bij pitches wordt professionele arbeid van de deelnemers vergoed. Prijsvragen kent het RMO niet. Het RMO probeert pitches tot een minimum te beperken en gaat hier toe over als het aanbestedingsbeleid dit vereist. Het museum kiest een vormgever op basis van eerdere ervaringen en op basis van generieke bureaupresentaties.
- Het RMO vergoedt kunstenaars, wanneer dit aan de orde is, volgens de richtlijn kunstenaarshonoraria van het Mondriaan Fonds.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

[Volgt na de controle]